

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ

ΥΠΟ

ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΔΑΠΑΝΗ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'. ΕΤΟΣ Α'. 1862. ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ. ΤΕΥΧΟΣ Γ'. ΜΑΡΤΙΟΥ.

τιμή ένιαυσια τής έφημερίδος έκ δώδεκα
τευχών προκαταβλητέα δραγμαί 20.
τοίς έταιροίς δέ τής αρχαιολ. έταιρίας 12.
μοναδικά τεύχη δέν έκποιούνται.

πάσα σχέσις άφορώσα την αρχαιολογικήν έ-
φημερίδα, είτε προφορική είτε έγγραφος, γίνε-
ται διά του έκδότου Άθ. Σ. Ρουσοπούλου
τακτικού καθηγητού του πανεπιστημίου.

και τῶδε κέρδει κέρδος ἄλλο τίχεται.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΛΑΚΩΝΙΑΣ.

έξεδόθη τῇ 30 Μαρτίου

1862.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHILOSOPHY

1902

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHILOSOPHY

REPORT OF THE BOARD OF TRUSTEES FOR THE YEAR 1902

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
PHILOSOPHY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
PHILOSOPHY

PHILOSOPHY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHILOSOPHY

1902

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ

ΥΠΟ

ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΔΑΠΑΝΗ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'. ΕΤΟΣ Α'. 1862.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ·

ΤΕΥΧΟΣ Γ'.

ΜΑΡΤΙΟΥ.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΟΥ ΤΕΥΧΟΥΣ.—ἐπιγραφαὶ ἑλληνικαὶ καὶ ἄλλα ἐκ τῶν περὶ τὸ Ὀλύμπιον ἀνασκαφῶν ὑπὸ τοῦ ἐκδότου.—θεῶν κρῖσις ὑπὸ Πάριδος ἐπὶ πηλίνου ἀμφορέως ὑπὸ Π. Παρθάνογλου.—ὁ κριοφόρος Ἑρμῆς ὑπὸ Λογιωτατίδου.—ποικίλα.

Α' ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ

καὶ ὄσα ἄλλα ἀρχαῖα εὐρέθησαν ἐν ταῖς περὶ τὸ Ὀλύμπιον ἀνασκαφαῖς.

ἀρ. 50 (ὄρα πίν. ΙΑ' 1.)

αὐτοκράτορα καίσαρα θεοῦ Τραϊανοῦ
υἱὸν, θεοῦ Νεροῦ α υἱοῦν, Τραϊανὸν Ἀδριανὸν
σεβαστὸν ὀλύμπιον ἢ πόλις Ἰουλιέων τῶν καὶ Λαιο-
δικέων τῶν πρὸς θαλ[ά]σση, τῆς ἱερᾶς καὶ ἀσύλου καὶ αὐτομόνου

5 ναυαρχίδος συγγενίδος φίλης συμμάχου κοινωνοῦ δήμου
Ῥωμαίων, ἐξαιρέτως τετειμημένη δωρεαῖς, καθὼς καὶ ἐν Καπε-
[τ]ωλίῳ δέλτοι περιέχουσιν, διὰ ἐπιμελητῶν καὶ πρεσβευ-
τῶν Ἀρχελάου Ἀρχελάου τοῦ Τειμάρχου, καὶ Μ[ανίου] Οὐίσελλοῦ Γαῦου
υἱοῦ Κολλίνα Πρείσκου, καὶ Γ[αίου] Κορνηλίου Γαῦου υἱοῦ Κυρεῖνα

10 Μαξίμου, καὶ Ἀπολλωνίου Διογνήτου τοῦ ἐπικαλου-
μένου Γαῦου.

ἀρ. 51. (ἐν πίν. ΙΑ', 2.)

αὐτοκράτορα καί[σα]ρα . . . . . ?
σεβαστὸν ὀλύμ[πιον] . . . . . ?
ἢ μητρόπολις [. . . . . ?
τῆς Ἀσίας καὶ δις ν[. . . . . ?
5 . ν πόλις τὸν ἴδιο[ν] . . . . . ?
ἐπιμελ[η]τοῦ Μάρκου Τιγελλί[ου] . . . . . ?
ἐπὶ ἱερῶς Τι. Κλ. . . . . ?

ἀρ. 52. (ἐν Πίν. ΙΑ', 3)

Φανοστράτη
Ἀντιδώρου
Ῥαμνουσίου,

Εὐκλείδου

5 Γαργητίου
γυνή.

ἀρ. 53 (ἐν πίν. ΙΒ', 1.)

Μέλιττι[α]
Χρηστή.

ἀρ. 54 (ἐν πίν. ΙΒ', 2.)

Καλλιστῶ
Εὐάνθου
Θυγάτηρ,
Κλεογένου

- 5 Θημακέως
γυνή.
- άρ. 55 (ἐν πίν. IB', 3).
παρ]έδο[σαν . . . . . ?
- άρ. 56. (ἐν πίν. IB', 4).
. . . . . τη . . . . . ?
- άρ. 57. (ἐν πίν. IB', 5)
Δ . . . . . ?
Αρισ . . . . . ?
- άρ. 58. (ἐν πίν. IB', 6).
καί]σαρος
σεδα]στοῦ
- άρ. 59. (ἐν πίν. IB', 7).
'Αγαθοηλεύς
- άρ. 60. (ἐν πίν. IB', 8).
Ρου
η
- άρ. 61. (ἐν πίν. IB', 9).
K
- άρ. 62. (ἐν πίν. IB', 10).
A
- άρ. 63. (ἐν πίν. IB', 14).
Διονύσιος
- αὐτο[κράτορα . . . . ?
- άρ. 64. (ἐν πίν. II', 7).
αὐτοκράτορα . . . . ?
Αδ[ριανόν . . . . ?
- άρ. 65. (ἐν πίν. II', 8).
Απολ]λώνιος
. . . .]δοντος
Αντι]οχεύς.
- άρ. 66. (ἐν πίν. II', 9).
Λ . . . . . ?
HI . . . . . ?
ΑΤΟ . . . . . ?
≠ ΜΠΛ . . . . . ?
5 O . . . . . ?
ΔΙΗ Γ . . . . . ?
ΤΑ . . . . . ?
O . . . . . ?
- άρ. 67. (ἐν πίν. IB', 13).
Χριστό]φορος Α —
Γεορ
γηος
Χ[ατζή] Γ[εωργίου]
5 Παρῆος.
Συμεων
παπας
Παρ[ίος]
- άρ. 50.

ἅπασαι αἱ ἀνωτέρω δεκαοκτὼ ἐπιγραφαὶ ἀπὸ ἀριθμοῦ 50—67 εὑρέθησαν ἐν ταῖς περὶ τὸ Ὀλύμπιον ἀνασκαφαῖς ταῖς μνημονευθεῖσαις ἐν τῷ Β' τεύχει σελ. 26 καὶ ἐξῆς τῆς παρούσης ἐφημερίδος· τῶρα δὲ εὑρίσκονται αἱ μὲν δύο πρῶται ὑπ' ἀρ. 50 καὶ 51 ἐν αὐτῷ τῷ Ὀλυμπίῳ πλησίον τοῦ πεπτωκότος κίονος, ὡσαύτως δὲ καὶ ἡ ὑπ' ἀρ. 67 (ἐν πίνακι IB' ἀρ. 13) αὐτόθι ἐπὶ τοῦ βορείου τείχους πλησίον τῆς θέσεως ἐν ἧ καὶ εὑρέθη, αἱ δὲ λοιπαὶ ἅπασαι ἐν τῇ ἀκροπόλει. καὶ δὴ αἱ μὲν ὑπ' ἀρ. 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 63, 64, 65, καὶ 66, πρὸ τῆς τελευταίας πύλης τῆς κυρίας εἰσόδου ἀπὸ μεσημβρίας εἰς τὴν κλίμακα καὶ τὰ προπύλαια τῆς ἀκροπόλεως ἔξωθεν πρὸς δεξιὰν παρὰ τὸ τεῖχος κείμεναι, αἱ δὲ ὑπ' ἀρ. 60, 61, καὶ 62, ἐπὶ πᾶτων λύχνων, κατὰ τὸ φυσικὸν μέγεθος ἐξεικονισθεῖσαι, ὡς καὶ ἡ ὑπ' ἀρ. 59, ἐπὶ λαβῆς Ῥοδίου ἀμφορέως ἐν τῷ αὐτόθι πρὸς δυσμὰς τοῦ κατοικήματος τῶν ἀπομάχων δωματίῳ, * δ συγχωρηθῆτω νὰ

*) νῦν δὲ (25 Μαρτίου) ἐνεκλεισθησαν εἰς κιβώτια πάντα τὰ ἐν τῷ δωματίῳ τούτῳ ὑπάρχοντα ἀρχαῖα καὶ φυλάττονται ἐν τῷ κατοικήματι τῶν ἀπομάχων.

ὀνομάσωμεν εἰρκτὴν τῆς καλῆς Ἀμαζόνος τοῦ Γύψωνος, ἢ, πολλὰς θαλάσσας περάσασα, ἔσχε τὴν τύχην νὰ ἐγκλεισθῇ καὶ δεσμευθῇ αὐτοῦ καὶ νὰ μολύνηται ὑπὸ τῶν ἱερῶν αἰγῶν τῆς ἀκροπόλεως, ἀντὶ νὰ τεθῇ εἰς περιφανές τι καὶ εὐπρόσιτον μέρος, οἷον ἐν τῷ φυσιογραφικῷ μουσεῖῳ τοῦ πανεπιστημίου ἢ ἐν τῷ ἀναγνωστηρίῳ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ πανεπιστημίου, πρὸς τέρψιν τῶν θεατῶν καὶ μύρφωσιν τῆς αἰσθήσεως τοῦ καλοῦ.

σημειώσεις τινὲς εἰς τὰς εἰρημέναις ἐπιγραφάς.

τῶν ἐπιγραφῶν τούτων σπουδαιότερα ἀναμφιβόλως ἔνε ἡ ὑπ' ἀρ. 50, (ἐν πίν. IA', 1). εὑρέθη δὲ ἐντὸς τοῦ περιθόλου τοῦ Ὀλυμπίου κατὰ τὴν βορειοδυτικὴν αὐτοῦ γωνίαν ἐπὶ βάσεως μαρμαρίνης στρογγύλης μερίστης τῶν ἐμοὶ γνωστῶν ἐν Ἑλλάδι· ἔχει γὰρ περιφέρειαν 5,75 γαλλ. μ. (διάμετρον δὲ 1,85) καὶ ὕψος 1 μέτρον. ἡ δὲ ἐπιγραφὴ ἐνεγράφη ἐπὶ τῆς στρογγύλης ἐπιφανείας ἐντὸς τετραγώνου ὀλίγον βαθύτερα λελαξευμένου καὶ λειότερα ἐξεσμένου ὡς πρὸς τὴν λοιπὴν ἐπιφάνειαν τοῦ λίθου, τραχυτάτην ἀφειθεῖσαν, ὡς ἂν ἔμελλε νὰ χρισθῇ ἢ νὰ ἐντοιχισθῇ που ἢ καὶ μὲ ἐλάσματα μετάλλινά νὰ καλυφθῇ. ἀλλὰ καὶ ἡ τὰ γράμματα φέρουσα κοίλη ἐπιφάνεια, ἡ μόνη ἀπεικονίσθη ἐν τῷ πίνακι, ἔχουσα ὕψος μὲν 0,72 πλάτος δὲ 1,34, λίαν ἀμελῶς ἐξέσθη καὶ αὐτὰ τὰ γράμματα ὁμοίως ἀπροσέκτως ἐχαράχθησαν, καὶ θὰ ἔλεγα ὅτι ὁ λίθος οὗτος δὲν ἐχρησίμωσεν πρὸς τὸν σκοπὸν δι' ὃν ἐποιήθη κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῆς ἐπιγραφῆς, ἂν σημεῖα τρανὰ ὑποφαινόμενα ἐν τῇ ὑποκειμένῃ ἄνω ἐπιφανείᾳ (ὁ γὰρ λίθος ἔτι κεῖται ἀνεστραμμένος) δὲν ἐμαρτύρουν ὅτι Ἀδριανὸς χαλκοῦς Ἰστατό ποτε ἐπ' αὐτοῦ.

περὶ τῆς ἀνωμαλίας τῶν γραμμάτων τῆς παρούσης ἐπιγραφῆς δὲν κρίνω ἀναγκαῖον νὰ εἶπω πολλά· διότι μόνη ἡ θεὰ τῆς πανομοιότυπου εἰκόνης αὐτῆς ἐν πίνακι IA', ἀρ. 1, γενομένης διὰ τῆς ἐπιτηδεῖς χειρὸς τοῦ φίλου I. Γ. Παπαδάκη, * καταδεικνύει ἀκριβῶς ὅλην αὐτῶν τὴν ἀτασθαλίαν καὶ καθόλου καὶ ἐπὶ μέρους. ὁ περιεργότερος ὁμοίως ἀναγνώστης δύναται νὰ ἴδῃ καὶ ὅσα περὶ αὐτῆς ἔγραψα ἐν ἀρ. 65 καὶ 76 τοῦ Β' ἔτους τῆς Γενικῆς ἐφημερίδος τῆς Ἑλλάδος· ἐνταῦθα δὲ σημειῶνω μόνον τὰ ἐξῆς.

ἐν στίχῳ 1 ἐν τῇ τελευταίᾳ συλλαβῇ τῆς τελευταίας λέξεως τὸ μεταξὺ τοῦ Ν καὶ ΟΥ κενὸν διάστημα ἀφέθη οὕτως ἐν τῷ λίθῳ ὑπὸ τοῦ λιθοξόου διὰ ἐνυπάρχουσαν αὐτοῦ βλάβην φυσικὴν τοῦ λίθου.

*) τοῦ αὐτοῦ ἔργα εἰσὶ καὶ αἱ λοιπαὶ ἐν τῷ παρόντι τεύχει ἐπιγραφαὶ πλὴν δύο, ἀρ. 51 καὶ 67.

ἐν στίχῳ 3 μετὰ τὴν λέξιν ΟΛΥΜΠΙΟΝ ἐνεγράφη ὑποστιγμὴ καὶ ἀφέθη κενὸς τόπος ὡς τριῶν γραμμάτων, μεθ' ἃ ἀκολουθεῖ ἡ συνέχεια ΗΠΟΛΙΣ κτλ. τοιαύτη δὲ διάστασις τῶν γραμμάτων καὶ διαστάσεις εὐρίσκειται καὶ ἐν στίχῳ 7 μετὰ τὴν λέξιν ΠΕΡΙΕΧΟΥΣΙΝ, καὶ ἐν στίχῳ 8 μετὰ τὴν λέξιν ΤΕΙΜΑΡΧΟΥ, καὶ ἐν στίχῳ 9 μετὰ τὴν λέξιν ΠΡΕΙΣΚΟΥ, καὶ ἐν στίχῳ 10 μετὰ τὴν λέξιν ΜΑΞΙΜΟΥ. ὁ δὲ δὲ δοκίμια ταῦτα τῆς διαστολῆς τῶν κώλων καὶ ἐνωιῶν δι' ἐξωτερικῶν σημείων ἐν τοῖς χρόνοις Ἀδριανοῦ, ἀπαντώμεγα καὶ εἰς ἄλλας ἐπιγραφὰς τῶν χρόνων τούτων καὶ τῶν ὑστερωτέρων, καθὼς θὰ φανῆ καὶ ἐνταῦθα ἐν ἄλλαις ἀκολούθως ἐκδοθησομέναις ἐπιγραφαῖς. νῦν δὲ παρατηροῦμεν ὅτι ἤδη καὶ ἐν τῇ πρώτῃ ἐπιγραφῇ τῆς παρούσης ἐφημερίδος ἐν πίνακι Α', πολλῶ ἀρχαιότερα τῆς παρούσης, εὐρίσκονται ἔχνη τῆς τοιαύτης διαστολῆς τῶν ἐνωιῶν διὰ διαστάσεως τῶν λέξεων, πλὴν οὐχὶ καὶ στίξας. οὕτως ἐν στίχῳ 2 μετὰ τὴν λέξιν ΚΥΡΙΑΙ ἀφέθη ἐνὸς γράμματος κενὸς τόπος, ὡσαύτως καὶ ἐν στίχῳ 18 μετὰ τὴν λέξιν ΕΑΥΤΟΥΣ, καὶ ἐν στίχῳ 21 μετὰ τὴν λέξιν ΕΠΙΜΕΛΗΤΑΣ (πρὸ βλ. σ. 8 τέλ.)· στιγμαὶ δὲ, διαστελλοῦσαι λέξεις ἀπ' ἀλλήλων, εὐρίσκονται, ὡς γνωστὸν, καὶ εἰς ἀρχαιοτάτας ἐπιγραφὰς.

ἐν τῇ παρούσῃ δὲ ἐπιγραφῇ παρατηρητέον καὶ τοῦτο, ὅτι ἐν στίχῳ 4 ἀντὶ θαλάσσης ἔγραψεν ὁ λιθοξόος θαλάσσης λησμονήσας τὸ ἄλφα τῆς δευτέρας συλλαβῆς καὶ τὸ ὑπογεγραμμένον ἢ μᾶλλον προσγεγραμμένον ἰῶτα τῆς ληγουσῆς· ἐν στίχῳ 5 δὲν συνεπνευμάτισε τὸ Ν πρὸ τοῦ Γ ἐν τῇ λέξει συΝΓενίδος, ὃ πολλάκις συμβαίνει ἐν ταῖς ἐπιγραφαῖς. ἐν στίχῳ 7 τοῦ πρώτου γράμματος Τ ἔλησμονησε νὰ γράψῃ τὴν κάθετον κεραίαν. τοῦ ἄλφα ἡ ἐνόησα τὰ δύο σκέλη γραμμῆ πανταχοῦ ἐγράφη εὐθεία, μόνον δὲ ἀπᾶς τεθλασμένη ἐν στίχῳ 8φ ἐν λ. Τειμάρχου. τὸ ἔφιλον ἐμφανίζεται ὑπὸ δύο μορφᾶς, τὸ δὲ ὦ μέγα κατὰ τρεῖς· τὰ γράμματα τῆς πρώτης σειρᾶς εἶναι μεγαλύτερα τῶν λοιπῶν, μικρυνομένων καὶ τροποποιουμένων, ὡς ἐν τῷ πίνακι πιστῶς ἀπεικονίσθησαν.

καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς γραφῆς· περιεργότερα δὲ καὶ διδακτικώτερά εἰσιν ἐκ τοῦ πραγματικοῦ αὐτῆς πρώτον μὲν δύο γραμματικὰ εἶτε συντακτικὰ ἰδιώματα· ἦτοι τὸ ἐν στίχῳ 4—6 νέον σχῆμα συντάξεως, καθ' ὃ τὰ ἐπεξηγηματικὰ τοῦ ὑποκειμένου τῆς φράσεως, τοῦ πόλις δηλαδή, ἦτοι τὰ ἐπίθετα «τῆς ἱερᾶς καὶ ἀσύλου καὶ αὐτονόμου ναυαρχίδος συγγενίδος φίλης συμμάχου κοινωνοῦ,» ἀντὶ νὰ ἐκφερθῶσι κατὰ ὀνομαστικὴν ἐτράπησαν εἰς γενικὴν καὶ συνεφώνησαν μόνον κατὰ

πτῶσιν πρὸς τὰς γενικὰς Ἰουλιέων καὶ Λαοδικέων τὰς ἐξηρητημένας ἀπὸ τοῦ πόλις. τὸν τοιοῦτον σολοικισμόν, ὃς ὀνομάσωμεν συρικὸν σχῆμα εἶτε συρικὸν σολοικισμόν, ἀπὸ τῶν Σύρων τούτων Λαοδικέων, καὶ ὃς προσθέσωμεν εἰς τὰ λοιπὰ ἐξ ἐπιγραφῶν γνωστὰ σόλοικα, ὧν τινα ἐσημείωσε Franz ἐν Element. epigr. Graecae, Rerol. 1840, σελ. 249.

ἔπειτα ἡ χρῆσις τῆς ἀφαιρετικῆς πτώσεως ἐν στίχῳ 9 εἰς τὰ Κολλίνα καὶ Κυρεῖνα κατὰ Ῥωμαϊκὸν ἔθος, μεταφερθὲν καὶ εἰς τὰς ἑλληνικὰς χώρας ἐν τοῖς χρόνοις τῶν καισάρων πιθανῶς, ὅτε σύμπασα ἡ Ἑλλάς μετὰ τῆς μικρᾶς Ἀσίας καὶ τῆς Ἀφρικῆς ὑπήχθη εἰς τὴν τρίβον εἶτε τοπικὴν φυλὴν Κυρίναν· οἱ γοῦν Ῥωμαιοὶ ἐλλήνες ἀπομιμούμενοι ἐνίοτε καὶ εἰς τοῦτο τοὺς Ῥωμαίους περιβάλλοντο καὶ μὲ τὸ ὄνομα τῆς τρίβου των, θέτοντες αὐτὸ εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν ἔνθα καὶ παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις ἐτάσσετο, δηλαδή μετὰ τὰ ὀνόματα τῆς συγγενείας καὶ πρὸ τοῦ ἐπωνυμίου. οὕτω λοιπὸν καὶ ἐνταῦθα οἱ δύο ἐκ τῶν τεσσάρων πρεσβευτῶν, ὁ Πρίσκος καὶ ὁ Μάξιμος, ἔταξαν καὶ τὰ ὀνόματα τῆς τρίβου των, ὁ μὲν τὸ Κολλίνα, ὁ δὲ τὸ Κυρίνα, μετὰ τὰ ὀνόματα τῆς συγγενείας καὶ δὴ μεταξὺ τοῦ ὀνόματος τοῦ πατρὸς των καὶ τοῦ ἐπωνυμίου των. τὸ τοιοῦτον δὲ ἔθος ἀπαντᾶται καὶ εἰς ἐπιτομβίους λατινικὰς ἐπιγραφὰς ἀνδρῶν μόνον μέχρι Κωνσταντίνου, ὅτε ἔπαυσε. ἀλλὰ τὸ τῆς τρίβου ὄνομα εἰς τὰς τοιαύτας κατονομασίας οἱ Ῥωμαῖοι ἔτασσαν ἀεὶ κατ' ἀφαιρετικὴν· μετέφεραν λοιπὸν καὶ οἱ Ἕλληνες αὐτοῖς γράμμασι τὴν ἀφαιρετικὴν πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν. ἄλλοι δὲ ἐνόμισαν ὅτι τὰ κολλίνα καὶ κυρίνα εἰσὶ δοτικαὶ κατ' ἔλλειψιν τοῦ προσγεγραμμένου ἰῶτα, λησμονηθέντος ὑπὸ τοῦ λιθοξόου. ἐγὼ δὲ θελήσας νὰ βεβαιωθῶ ἀνέδραμον καὶ εἰς ἄλλας ἐπιγραφὰς, ὅσας ἀπήνησα ἐν τῷ Corp. Inscr. Gr. καὶ παραδόξως ἐν ἀπάσαις εὗρηκα τὰ κολλίνα καὶ κυρίνα ἄνευ προσγεγραμμένου ἰῶτα. ὅρα π. χ. ἀρ. 2460, 2462, 2463, 2697, 2789, 2911. διὰ ταῦτα οὖν πρὸς δὲ καὶ διότι τὰ κολλίνα καὶ κυρίνα ἂν ἦσαν δοτικαὶ μᾶλλον ὡς κολλίνη καὶ κυρίνη ἔπρεπε νὰ ἐμφανισθῶσι, ἔκρινα ὅτι μᾶλλον αὐτόχρημα λατινικὰ ἀφαιρετικὰ εἰσι, ὡς ἐπάνω ἔλεγα. προσετέθησαν δὲ καὶ παραδείγματα ἄλλων ἀφαιρετικῶν ἐκ τῆς κατονομασίας ὑπάτων ἄνευ προσγεγραμμένου ἰῶτα εὐρεθέντα ἐν ταῖς ἐπιγραφαῖς, οἷον ἐν C. I. Gr. 2562, 1969, καὶ μάλιστα 2943 σ. 5, ὅπου ἀναφέρονται ὑπατοὶ κατὰ δοτικὴν ἄνευ ὑπογεγραμμένου ἢ προσγεγραμμένου ἰῶτα. ὅθεν ἀφίνω εἰς τὴν ἔρευαν τῶν σοφῶν νὰ κυρώσωσι ἢ νὰ ἀκυρώσωσι τὸν ἐξῆς κανόνα· ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι

Ἕλληνες εἰς τὰς κατονομασίας ἐξέφερον τὸ ὄνομα τῆς τοπικῆς τρίβου κατὰ ἀφαιρετικὴν ὁμοιομόρφως καὶ ὁμοιοτρόπως τοῖς Ῥωμαίοις· εἰς δὲ τὴν κατονομασίαν τῶν ὑπάτων μετεχειρίσθησαν τὴν δοτικὴν ἄνευ ὑπογεγραμμένου ἰῶτα εἰς τὰ τῆς πρώτης καὶ δευτέρας κλίσεως ὀνόματα, ἵνα διαστέλληται οὕτω τῆς δοτικῆς ὅτε ἦν δυνατόν. περὶ τῆς γραφῆς τοῦ Κυρεῖνα διὰ τοῦ εἰ ἐν τῇ δευτέρᾳ συλλαβῇ ἰσχύει ὁ αὐτὸς λόγος δι' ὃν καὶ τὸ μακρόν ἰῶτα τῆς πρώτης συλλαβῆς τοῦ Πρεῖσκου καὶ Τειμάρχου καὶ ἄλλα ἐγράφησαν διὰ τοῦ εἰ (ἄρα, Γεν. ἐφημ. τ. Ἑλλ. ἔτος Β', ἀρ. 76-77). ἐπειδὴ δὲ ἡ φυλὴ Κολλίνα οὕσα μετὰ τῆς Ἑσκιλλίνας (Liv. XLV, 15. Pauly Real-Encyclop. tom. VI. 2 σελ. 2120) τῶν ἀτιμοτέρων, περιελάμβανε κατὰ τὴν γνώμην Μομσένου σχεδὸν πάντας τοὺς νόθους, ἡ δὲ Κυρεῖνα Ῥωμαίων ἀποικον ὑποδηλοῖ, οἱ δύο δὲ μόνον τῶν πρεσβευτῶν κατονομάζονται καὶ ἐκ τῆς φυλῆς, αἱ φυλαὶ δὲ ἐν τοῖς τῶν καισάρων χρόνοις δὲν ἔχουσι πολιτικὴν σημασίαν, ὡς γνωστὸν, ὑποθέτω ὅτι ἡ δῆλωσις τῆς τρίβου ἐπὶ τῶν δύο τούτων πρεσβευτῶν καταδεικνύει τὴν ἐκ Ῥωμαίων αὐτῶν καταγωγὴν. ὥστε δυνάμεθα νὰ δεχθῶμεν ὅτι οἱ μιγάδες κάτοικοι τῆς Λαοδικείας, ἡ γοῦν οἱ διαχειριζόμενοι τὰ κοινὰ, σχεδὸν ἐξ ἡμισείας Ἕλληνες καὶ Ῥωμαῖοι ἦσαν, ἀφοῦ ἐν τῇ πρεσβείᾳ τῶν τῇ εἰς Ἀθήνας δύο Ἕλληνας καὶ δύο Ῥωμαίους ἐξελέξαντο. δὲν φαίνεται δὲ μοι ἀδιάφορος καὶ ἡ τάξις τῶν Ῥωμαίων τούτων πρεσβευτῶν μεταξὺ τῶν δύο Ἑλλήνων, τοῦ Ἀρχελάου καὶ τοῦ Ἀπολλωνίου.

τὸ πραγματικὸν τῆς παρουσίας ἐπιγραφῆς καὶ ἄλλως σπουδῆς ἄξιον ὃν παρέσχεον ἔτι καὶ τὰ ἐξῆς, ἄγνωστα ἔμοιγε ἄλλοθεν. πρῶτον μὲν τὰς μνημονευομένας ῥητῶς ἐν Καπετωλίῳ δέλτους, καὶ δευτέρον τὴν ἔλευσιν τοῦ Ἀδριανοῦ καὶ εἰς Λαοδικεῖαν τὴν ἐν τῇ Συρίᾳ ἡ τοῦλάχιστον τὰς εὐεργεσίας αὐτοῦ. διότι τὸ νὰ στήσωσιν οἱ Λαοδικεῖς ἐν τῷ Ὀλυμπίῳ ἀνδριάντα αὐτῷ καὶ νὰ δηλώσωσι δι' αὐτοῦ καὶ τῆς ἐπιγραφῆς τὴν ἑαυτῶν εὐγνωμοσύνην, ὡσπερ καὶ ἄλλαι πόλεις, δηλοῖ ὅτι πάντως εὐεργετήθησαν ὑπ' αὐτοῦ, εἴτε ἐκεῖσε ἐλθόντος, ὃ πιθανώτατον φαίνεται ὡς πρὸς τὸν Ἀδριανὸν σχεδὸν ἅπασαν τὴν Ῥωμαϊκὴν αὐτοκρατορίαν περιελθόντα, εἴτε καὶ ἄλλως ποιήσαντος πρὸς τοὺς Λαοδικεῖς τούτους ἄξιολόγους εὐεργεσίας. (πρὸς καὶ τὰ ἐν τῇ Γεν. ἐφημ. τῆς Ἑλλάδ. ἀρ. 85 Ἰαν. 2. 1862 εἰρημένα μοι.)

ἀρ. 51

ἡ ὑπ' ἀρ. 51 ἐπιγραφὴ, δημοσιευθεῖσα ἐν τῷ Corp. inser. Graec. ἀρ. 335, καὶ ἀφανισθεῖσα ἔπειτα, ἐξήλθε

τῶρα πάλιν εἰς φῶς καὶ κεῖται πλησίον τῆς βάσεως τοῦ πεπτωκότως κίονος, ὡς ἀνωτέρω εἶπα. ἡ πανόμοιος αὐτῆς εἰκὼν ἐν πίνακι IA', 2, γενομένη ὑπὸ τοῦ ἀδεξίου εἰς ἀντιγραφὴν ἐπιγραφῶν τεχνίτου, δεικνύει μὲν ἀκριβῶς τὸ σχῆμα τοῦ λίθου καὶ τὸ τῶν γραμμάτων, οὐχὶ ὅμως καὶ τὸ κάλλος αὐτῶν, γλαφυρῶς καὶ ἐπιμελῶς ἐγκολαφθέντων ἐπὶ τοῦ λίθου. ὁ λίθος ἔχει ἴσον μῆκος καὶ πλάτος, ἦτοι 0,90 × 0,90· τὰ δὲ γράμματα ἔχουσιν ὕψος 0,007, πλὴν τῶν τῆς τελευταίας σειρᾶς μικροτέρων ὄντων.

Περὶ τῶν λοιπῶν ἐπιγραφῶν ὀλίγα ἔχω νὰ παρατηρήσω, αὐτὰ τὰ ἀναγκαῖα καὶ ὅθι ἡ μὲν ὑπ'

ἀρ. 52 νεκρικὴ στήλη τῆς Φανοστράτης τεθλασμένη περὶ τὸ μέσον οὕσα, ὡς ἡ εἰκὼν δηλοῖ (πίν. IA', 3), ἔχει ὅλη ὕψος μὲν 0,53, πλάτος δὲ 0,30 καὶ πάχος 0,12 γαλλ. μέτρου. τὸ δὲ ὕψος τῶν γραμμάτων 0,02. ἡ δὲ ταύτη ὁμοία ὑπ'

ἀρ. 53 τῆς χρηστῆς Μελίττης ἔχει ὕψος μὲν 0,36, πλάτος δὲ 0,26 καὶ πάχος, 0,085. ὅπως δὲ συνώνυμος αὐτῇ ΜΕΛΙΤΤΑ ΧΡΗΣΤΗ εὐρηται δημοσιευμένη ὑπὸ Κ. Σ. Π. ἐν τῇ παλ. ἀρχ. ἐφημ. ἀρ. 4129, μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι ἐκεῖ ἐν μιᾷ γραμμῇ κεῖται τὸ ὄνομα, ἐνῶ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ εἰς δύο. ἡ δὲ ὑπ'

ἀρ. 54 στρογγύλη στήλη τῆς Καλλιιστοῦς ἔχει διάμετρον 0,30 καὶ μῆκος ἴσον (0,30)· τὸ δὲ ὕψος τῶν γραμμάτων 0,02. τὸ δὲ ὑπ'

ἀρ. 55 ἐπιγραφῆς σύντριμμα ἔχει ὕψος μὲν 0,17, μῆκος δὲ, 0,28, καὶ βάθος 0,17. τὸ δὲ ὕψος τοῦ E = 0,058. ὡσαύτως δὲ τὸ ὑπ'

ἀρ. 56 ἐπιγραφῆς λείψανόν ἐστιν, ἔχον ὕψος 0,14 πλάτος 0,25 καὶ βάθος 0,14. τὸ δὲ ὕψος τοῦ T = 0,035. ὁμοιον δὲ καὶ τὸ ὑπ'

ἀρ. 57, ἔχον ὕψος 0,22, πλάτος 0,12 καὶ ὕψος τῶν γραμμάτων 0,03. καὶ τὸ ὑπ'

ἀρ. 58, ἔχον ὕψος 0,11, πλάτος 0,18 καὶ ὕψος τῶν γραμμάτων 0,025. ἡ δὲ ὑπ'

ἀρ. 60 σφραγὶς ἐπὶ κεραμίνου λαβῆς ἀμφορέως μὲ ἐξέχοντα γράμματα παρέχει τοῦτο μόνον τὸ περίεργον, ὅτι ἀντὶ τοῦ K ἐν τῇ τελευταίᾳ συλλαβῇ ἔχει τὸ H κατὰ λάθος τοῦ κεραμέως. ἄλλως δὲ τὸ ὄνομα, ὀρθῶς γεγραμμένον, ἦτοι ΑΓΑΘΟΚΛΕΥΣ, ἀπαντᾶται καὶ εἰς ἄλλας Ῥοδίας λαβᾶς. αἱ δὲ ὑπ'

ἀρ. 60, 61 καὶ 62 ἐπὶ πλάτων λύγων πλήρεις καὶ κατὰ τὸ φυσικὸν μέγεθος ἀπεικονισθεῖσαι ζητοῦσι τὸν ἐρμηνευτὴν των.

ἀρ. 63 ἔχει τὰ γράμματα τῆς πρώτης γραμμῆς μι-

κρότερα και χειρότερα τῶν τῆς δευτέρας. ὕψος τοῦ λίθου 0,15, πλάτος 0,19 πάχος 0,08.

ἀρ. 64 τμήμα ἐπιγραφῆς ἔχον ὕψος 0,25 πλάτος 0,14, πάχος 0,08.

ἀρ. 65 ἐπιτομβίου στρογγύλης στήλης τὸ ἄνω μέρος, ἔχον ὕψος 0,29 διάμετρον δὲ 0,27.

ἀρ. 66 ἀδήλου ἐπιγραφῆς τμήμα, οὗ τὸ ὕψος 0,25 τὸ πλάτος 0,10 καὶ τὸ βάθος 0,12· κατὰ δὲ τὴν πρὸς ἀριστερὰν ἐπιφάνειαν τοῦ βάθους φέρει πλαγίως ἐν γράμματι, τὸ Κ.

ἀρ. 67 ἵνε χριστιανικῆ ἐπιγραφῆς ἐκ τῶν χρόνων τῆς βαρβαρότητος, ὅτε οἱ ἱερεῖς οὐδὲ τὰ ἑαυτῶν ὀνόματα ἐγνώριζαν νὰ ὀρθογραφῶσι. ὅρα περὶ αὐτῆς τὴν εἰρημένην Γενικὴν ἐφημ. τῆς Ἑλλάδος ἀρ. 85. §. ζ'.

τῶν λοιπῶν εὐρημάτων ἀξιοσημειώτα εἰσι

α) τὰ ἐκ τῆς πλαστικῆς τέχνης τάδε.

1) Πάν ἀκέφαλος καὶ ἄχειρος ἐπὶ πέτρας συμφοῦς αὐτῶ καθήμενος καὶ διεσταυρωμένους ἔχων τοὺς πόδας, ὧν ὁ δεξιὸς κολοβός. τὰ σωζόμενα ἡμίσεια τῶν πήχεων ἐπὶ τῶν μαλλιαρῶν αὐτοῦ γονάτων στηρίζων φαίνεται ὅτι ἐκράτει σύριγγα εἰς τὰς λειπούσας χεῖρας. λεοντῆ δὲ δεδεμένη πρὸς τὸ στέρνον διὰ τῶν δύο ὀπισθίων ποδῶν τῆς καλύπτει τὰ νώτα αὐτοῦ ἄνωθεν ἕως κάτω, ὅπου πρὸς δεξιάν του φαίνεται ἡ κεφαλὴ τῆς ἐπὶ τῆς πέτρας καὶ πρὸς ἀριστερὰν ἄκρα τις αὐτῆς. ἡ ἐργασία μετρία. τὸ ὕψος αὐτοῦ ὄλον, ὡς κἀθηται, μετὰ τῆς πέτρας 0,40, ἄνευ δ' αὐτῆς 0,30, ἡ δὲ περίμετρος αὐτοῦ οὕτως ἔχοντος 0,61—67. εὐρίσκεται ἐν τῇ ἀκροπόλει ἐνώπιον τοῦ οἰκήματος τῶν ἀπομάχων. ἡ εἰκὼν αὐτοῦ ἐν πίν. Π', 1.

2) κεφαλὴ καλῆς ἐργασίας μετὰ διαδήματος εἶτε Διὸς οὖσα, εἶτε καὶ καίσαρός τινος. αὕτη εὐρίσκεται ἐντὸς τοῦ οἰκήματος τῶν ἀπομάχων. ἔχει δὲ ὕψος μὲν 0,15 περίμετρον δὲ 0,355. ὅρα τὴν εἰκόνα ἐν πίν. Π', 2.

3) κεφαλὴ νεανίου ἐργασίας ἱκανῶς καλῆς ἐκ τῶν ῥωμαϊκῶν χρόνων, ἀλλὰ λίαν ἐφθαρμένα ἔχουσα τὰ περὶ τὴν βίνα καὶ τὸ στόμα μέρη. εὐρίσκεται δὲ καὶ αὕτη ὅπου καὶ ὁ Πάν. ὅρα πίν. Π', 3. ἔχει δὲ ὕψος μὲν 0,25 περίμετρον δὲ 0,70.

4) τμήμα συμπλέγματος παριστάνον λέοντα καταβιβρώσκοντα θηρίον τι μέγα δυσδιάκριτον, βουὴν τυχόν, ἢ ἵππον. τὸ μήκος τοῦ ὄλου συμπλέγματος 0,85, τὸ δὲ ὕψος 0,40, ἡ δὲ περίμετρος κατὰ μέσον 1,10. ἡ ἐργασία τῶν μετρίων. εὐρίσκεται δὲ νῦν καὶ τοῦτο αὐτόθι πρὸ τοῦ οἰκήματος τῶν ἀπομάχων πρὸς ἀριστερὰν τῆς εἰ-

σερχομένης εἰς τὴν ἀκρόπολιν. ἡ εἰκὼν αὐτοῦ κεῖται ἐν πίν. Π', 4.

5) τμήμα ἀναγλύφου, νεκρικοῦ πιθανῶς, παριστάνον ἀγκάλην γυναικὸς κρατούσης βρέφος, οὗ σώζεται ἡ κεφαλὴ καὶ τὸ στέρνον καὶ μέρη τῶν βραχιόνων του τὰ ἐπάνω· ὑπὸ τὸ στέρνον τοῦ βρέφους ὑποφαίνεται ὁ υποθαστάζων αὐτὸ πῆχυσ τῆς γυναικὸς μετὰ δύο δακτύλων τῆς χειρός. ἡ ἐργασία τῶν καλλιτέρων τῶν ῥωμαϊκῶν χρόνων. ἡ εἰκὼν αὐτοῦ ἐν πίν. Π', 5. τὸ ὄλον σωζόμενον ὕψος=0,20 καὶ τὸ πάχος πρὸς δεξιάν 0,10. κεῖται δὲ νῦν καὶ τοῦτο πρὸ τοῦ οἰκήματος τῶν ἀπομάχων.

6) τμήμα δράκοντος γενναίου περὶ στέλεχος ξηροῦ δένδρου ἐλισσομένου. τούτῃ ἐφαίετο μόνον τὸ τελευταῖον κάτω τμήμα, ὁμοιάζον μὲ βούκρανον, ὡς ἴσως πολλοὶ τὸ ἐξέλαθον. ἐγὼ δὲ θέλων νὰ πεισθῶ ἀνεσκάλισσα πέριξ καὶ εὖρον ἐξ τεμάχια, ἃ συναρμολογήσας ἔστησα πρὸ τῆς εἰσόδου εἰς τὴν ἀκρόπολιν καὶ πλησίον τῶν ἐπιγραφῶν ὡς ἐν πίν. Π', 6 ἐν τῇ εἰκόνι φαίνονται, ἐν ὄλον συνεχῆς αἰτοτελοῦντα. τὸ ἄνω ἄκρον ἀποτεματίζεται τελείως καὶ οὐδὲν λείπει, τοῦ δὲ κάτω ἀδήλον μέρος ἐχάθη χωθὲν εἰς τὰ χώματα τοῦ Ὀλυμπίου ἢ καὶ συντριφθὲν διὰ τὴν ὁδοποιίαν, εἰς τὴν ἐχρησίμευσαν πάντες οἱ λίθοι, ὅσοι ὑπὸ τοῦ ἐπιστατοῦντος ἐκάστοτε ἀπομάχου δὲν ἐκρίνοντο ἄξιοι συλλογῆς καὶ περιποιήσεως.

τῶν ἐξῆς δὲν ἐδώκαμεν εἰκόνας οὐδὲ θὰ δώσωμεν, πλήν τινων.

7) ἀνάγλυφον πλήρες μικρὸν ὕψος ἔχον ὡς 0,10 γαλ. μ. καὶ πλάτος ἴσον καὶ βάθος ἀνάλογον. παριστάνει δὲ παιδίον μετὰ κυναρίου παιζόν. ἡ ἐργασία μετρία καὶ ἀτελής. κεῖται δὲ νῦν ἐν τῷ πρὸς μεσημβρίαν παραθύρῳ τῆς εἰρκτῆς τῆς γυψίνης Ἀμαζόνος.

8) τμήμα κολοσσαίου ἀνδρείου ἀγάλματος ἢ ἀνδριάντος τὸ περὶ τοὺς γλουτοὺς, περίμετρον ἔχον 2,33 γ. μ. τόσον δὲ ἐφθάρη ὥστε μόνον γεγυμνασμένος ὀφθαλμὸς δύναται νὰ τὸ διακρίνη ἀπὸ τῶν περὶ τὰ αἰδοῖα καὶ τὸν ταῦρον διασωθέντων μερῶν. κεῖται δὲ νῦν πλησίον τῆς βάσεως τοῦ πεπτωκότος κίονος ἐν τῷ Ὀλυμπίῳ.

9) στηθάριον ἀκέφαλον κακότεχνον εὐρισκόμενον νῦν πρὸ τοῦ οἰκήματος τῶν ἀπομάχων τῆς ἀκροπόλεως κατὰ τὴν εἰς αὐτὴν εἴσοδον· τὸ ὕψος αὐτοῦ 0,41, τὸ πλάτος 0,25. αὐτόθι δὲ εὐρίσκονται καὶ τὰ ἐξῆς.

10) τεμάχιον ἀναγλύφου, ἐφ' οὗ σώζεται πούς ἐφίππου ἐν βαθεῖ ὑποδήματι πατῶν ἐπὶ μαλλιαροῦ ζώου ἀδιαγνώστου ἐκ τοῦ σωζομένου μικροῦ του μέρους.

11) τμήμα ἀναγλύφου γυναικείου παρέχον τὸν δεξιὸν μαστὸν φανερόν καὶ τὸ ὑπ' αὐτὸν κατερχόμενον μέρος

τοῦ πολυπτύχου χιτῶνος. ἔργον τῶν ῥωμαϊκῶν χρόνων. τὸ ὕψος αὐτοῦ 0,49, τὸ πλάτος 0.25. εὐρίσκεται αὐτόθι.

12) ὁμοιον τμήμα, οὗ τὸ μὲν ὕψος 0,25, τὸ δὲ πλάτος, 0,43, τὸ δὲ βάθος περὶ τὰ μέσα 0,06. τὸ δεξιὸν αὐτοῦ μέρος παρέχει μέρος πολυπτύχου χιτῶνος, τὸ δὲ ἀριστερὸν μέρος ὄψεως, 0,12 μήκους καὶ 0,05 πλάτους. ἡ ἐργασία τῶν καλλιτέρων χρόνων. εὐρίσκεται αὐτόθι.

13) σφίγξ ἐπὶ πέτρας συμφοῦς αὐτῇ καθημένη. λείπουνσι δ' αὐτῆς πάντα τὰ ἄκρα, ἦτοι κεφαλὴ οὐρὰ καὶ τὰ τελευταῖα τῶν κώλων, πλὴν τοῦ ἀριστεροῦ ὀπισθίου ποδός, ὃς ὅλος διεσώθη. μὲ τοὺς ἐμπροσθίους πόδας κρατεῖ κεφαλὴν, μύσχου πιθανῶς, καὶ δὴ ἐψημένου ἦ, ὡς κοινῶς λέγομεν, βρασμένου. τῆς κεφαλῆς ταύτης τὰ περὶ τὴν ρίνα καὶ τὸ στόμα μέρη ἀπετριβήσαν ὅλως καὶ δι' αὐτὸ γίνεται δυσδιάγνωστος, τῶν ὀπισθίων ὅμως μερῶν καλῶς διακρίνονται κατὰ τὸ ἀριστερὸν μέρος, ὀφθαλμός, οὖς, κέρασ μικρὸν καὶ μέρος τοῦ τραχήλου, ἀκριβῶς τετμημένου κατὰ τὴν τῶν μαγεῖρων τέχνην. ὑποκάτω δὲ τῆς βράσεως φαίνονται ἔχνη ὀπῆς διηκῆσης διὰ παντὸς τοῦ μήκους αὐτῆς, καὶ ἐχούσης διάμετρον 0,03 περίπου, ἐξ ἧς εἰκάζω ὅτι ὡς κρουνοὺς πηγῆς ἐχρησίμευσεν ἡ σφίγξ αὕτη εἴτε ἐν ἱερῶν τινι εἴτε καὶ ἐν μαγερείῳ. ἵνα δὲ μή τις θαυμάσῃ διὰ τὰ περὶ ἐψημένης κεφαλῆς εἰρημένα μοι τὸν παραμέμπω εἰς Πειραιᾶ πρὸς τὸν διευθυντὴν τοῦ ταχυδρομείου κύριον Χαϊκάλην, ὃς ἀνασκάπτων τὰ θεμέλια τῆς οἰκίας του ἀνεῦρε ἀρχαιοτητα ἀλλόκοτον ἐκ πρώτης ὄψεως, ἣν ἐπέδειξέ μοι τὸν παρελθόντα Ἰούνιον. ἡ ἀρχαιοτέτης αὕτη, αὐτοτελής οὖσα, οὐδὲν ἕτερον παριστάνει ἢ κεφαλὴν μύσχου ἐψημένην καὶ παρ' αὐτῇ τοὺς τέσσαρας τοῦ μύσχου πόδας ὡσαύτως ἐψημένους ἢ βρασμένους, ὥστε ἵνε αὐτόχρημα δλόκληρος πατσιᾶς κατὰ τὴν τουρκοθάρβαρον ὀνομασίαν τοῦ πράγματος, καὶ δῆλον ὅτι σύμβολον μαγεῖρου ἦν τί γὰρ ἄλλο; — διὰ τὴν τοιαύτην δὲ συγγένειαν τῶν δύο τούτων ἀρχαιοτήτων ἔκρινα εὐλογον νὰ συνεχδώσω ἀκολούθως ἀμφοτέρων τὰ ἀπεικᾶσματα, ὅπως καὶ ἄλλοι εἰκοτολογήσωσι περὶ αὐτῶν. ἡ εἰρημένη δὲ σφίγξ εὐρίσκεται ἔνθα καὶ τὰ πλεῖστα τῶν λοιπῶν ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν τοῦ Ὀλυμπίου, ἦτοι πρὸ τοῦ οἰκήματος τῶν ἀπομάχων τῆς ἀκροπόλεως. τὸ σωζόμενον αὐτῆς μήκος 0,35, ἡ δὲ περὶ τὴν κοιλίαν περίμετρος 0,38, ἡ δ' ἐργασία καλὴ τῶν ῥωμαϊκῶν χρόνων.

β) ἐκ τῆς ἀρχιτεκτονικῆς

ὀλίγα μόνον τεμάχια ἀνευρέθησαν λόγου ἀνάξια πρὸς δεῖγμα δὲ ἐξέδωκα τρία μόνον τὰ καλλίτερα ἐν πίνακι IB'

ὑπ' ἀρ. 11, 12 καὶ 13, ὧν τὸ πρῶτον καὶ τὸ τελευταῖον περιέγραφα ἐν τῇ Γεν. ἐφημ. ἀρ. 85 § ζ καὶ ἡ, τὸ δὲ ὑπ' ἀρ. 12 δὲν χρήζει περιγραφῆς. τὸ ὕψος αὐτοῦ 0,40, τὸ πλάτος 0,28 καὶ τὸ πάχος 0,10. εὐρίσκεται δὲ μεταξὺ τῶν ἐπιγραφῶν πρὸ τῆς εἰσόδου εἰς τὴν ἀκρόπολιν. τὸ ὑπ' ἀρ. 12 τμήμα κίονος ῥωμαϊκοῦ, ἔχον ἐν ταῖς βαθύσεσι στρίγας, ὁποίας καὶ ὁ δυτικὸς ἱστάμενος τῆς Ἀδριανοῦ στοᾶς ῥυθμοῦ κορινθιακοῦ, ἵσταται ἐν τῇ θέσει ἔνθα καὶ εὐρέθη, ἦτοι ἔξω τοῦ βορείου τείχους τοῦ περιβάλλου τοῦ Ὀλυμπίου κατὰ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐξωτερικοῦ στοιχοῦ τῶν κίωνων τοῦ προνάου, ἀπέχον τοῦ βορείου τείχους 0,5,15 γαλλ. μ., ὀχλὶ 15, 15, ὡς ἐν τῇ εἰρημένῃ Γεν. ἐφημ. κατὰ τυπογρ. σφάλμα ἐξεδόθη, καὶ ἐν ἄλλαις ὅσαι ἐξετύπωσαν τὰ ἀρχαιολογικά μου. ἡ περίμετρος τοῦ κίονος—1,90. λευκὸν δὲ μάρμαρον ἢ ὄλη καὶ ταύτης καὶ πάντων τῶν λοιπῶν μνησίων τῶν μέχρι τοῦδε εἰρημένων, ἐπιγραφῶν, πλαστικῶν καὶ ἀρχιτεκτονικῶν τῶν ἐπιτυμβίων δὲ ἐπιγραφῶν τινὲς ἐκ μαρμαροῦ ὑμηττίου ἐποιήθησαν, ὡς συνήθως αἱ τοιαῦται.

γ) ἐκ τῆς ἀγγειοπλαστικῆς

ὡσαύτως ὀλίγου λόγου ἀξία εὐρέθησαν αὐτόθεν, ὧν τὰ περιεργότερα ἀπεικονίσθησαν ἐν πίνακι IB' ἀρ. 6-10.

δ) τῆς δὲ νομισματικῆς

τὰ φανερωθέντα μέχρι τοῦδε ἦσαν·

1) τεσσαράκοντα καὶ πέντε χρυσοᾶ νομίσματα, πάντα ὁμοία, κομισθέντα εἰς τὸ ἐθνικὸν καλούμενον νομισματολογικὸν μουσεῖον τὸ ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ πανεπιστημίου δν (ἄχρηστον δυστυχῶς τῇ ἐπιστήμῃ καὶ τοῖς φοιτηταῖς, ὡς νῦν ἔχει· διότι οὔτε ἐν θήκαις εὐρίσκονται τὰ νομίσματα, ὡς ἐν ἄλλοις μουσεῖοις, οὔτε κατάλογος αὐτῶν ὑπάρχει φανερὸς παντὶ κ.τ.λ.), ὅπως καὶ γὰρ ζητήσας εἶδα αὐτὰ, καλῆς διατηρήσεως ὄντα, καὶ ἀναφερόμενα, καθά μοι εἶπεν ὁ αὐτοῦ εὐρεθεὶς διάσημος ἡμῶν νομισματολόγος κύριος Παῦλος Λάμπρου, κατὰ μὲν τινὰς εἰς Ἰωάννην τὸν Βατάτσην αὐτοκράτορα τῆς Νικαίας, κατὰ ἄλλους δὲ εἰς Ἰωάννην τὸν Κομνηνόν.

2) πολλὰ κεράμια χάλκινα πολύγωνα καὶ μάλιστα τετραγωνικὰ τὰ πλεῖστα ἐκ τῶν βυζαντινῶν χρόνων, τούτων πενήκοντα εἶδα ἐπιδειχθέντα μοι παρὰ νομισματοκαπήλου τινός.

ταῦτα καὶ τοιαῦτα εἰσι τὰ εὐρεθέντα ἐν ταῖς περὶ τὸ Ὀλύμπιον ἀνασκαφαῖς ταῖς ὁδοποιίας χάριν ἐπιχειρησθεῖσαις ὑπὸ τοῦ Γάλλου ὁδοποιοῦ τῆς πόλεως Ἀθηνῶν

κυρίου Δανιήλ κατά τὸ τέλος τοῦ λήξαντος ἔτους καὶ ἐξῆς, ὅς ἀποπερατώσας αὐτοῦ τὸ ἔργον του καὶ προσχώσας τὸ κρηπίδωμα τοῦ ναοῦ, νῦν καὶ τὸν Ἰλισσὸν κεραΐζει. . . .

ΑΘ. Σ. ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΣ.

β' ΘΕΩΝ ΚΡΙΣΙΣ ΥΠΟ ΠΑΡΙΔΟΣ.

Ἀπεικόνισις ἐπὶ πηλίνου ἀμφορέως.

Πρὸ τινων μηνῶν ἔλαβον παρὰ καλοῦ φίλου ἀπεικόνισιν ἀγγείου πηλίνου ἐκ τῶν κοινῶς ἀμφορέων καλουμένων, ὅπερ κατὰ τὰ λεγόμενα ἀνεσκάφη μὲν εἰς τὴν νῆσον Κρήτην, εὐρίσκειται δὲ νῦν εἰς ἰδιωτικὴν τινα συλλογὴν τῆς Κωνσταντινουπόλεως. — Καὶ ἡ ἀπεικόνισις αὕτη εὐθὺς διήγειρεν ὡς εἰκὸς εἰς μέγιστον βαθμὸν τὴν περιέργειάν μου, διότι τὸ ἀγγεῖον τοῦτο οὐ μόνον διὰ τοῦ μεγέθους αὐτοῦ (εἶναι 0,38 ὄψους καὶ ἔχει περιμετρον 0,85) ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς ἐπ' αὐτοῦ παραστάσεως καὶ ὀραϊότητος τῶν παριστωμένων προσώπων, ὅσπερ καὶ διότι ἀναφέρεται ὡς εἰς Κρήτην εὐρεθὲν, κατὰ πολὺ εἶναι ἄξιον περιεργείας.

Καὶ ἁπολογητέον μὲν ὅτι ἔτι καὶ νῦν διστάζομεν τὰ μέγιστα νὰ πιστεύσωμεν, ὅτι τὸ ἀγγεῖον τοῦτο εὐρέθη εἰς Κρήτην, διότι μέχρι τοῦδε ὀλίγιστα μόνον ἀγγεῖα εὐρέθησαν εἰς τὴν νῆσον ταύτην, οὐδὲν δὲ τοιοῦτον ἔχον μέγεθος καὶ σχῆμα, ὡς γνωστὸν ἡμῖν τοῦλάχιστον εἶναι, ὑπενθυμίζει δὲ μᾶλλον εἰς ἡμᾶς τὰ λαμπρὰ ἀγγεῖα τὰ εἰς τὴν μεσημβρινὴν Ἰταλίαν εὐρισκόμενα, τὰ ἀποτελοῦντα τὸ λαμπρότερον κόσμημα τῶν διαφόρων τῆς Εὐρώπης μουσειῶν, ὥστε μᾶλλον εἰκάζομεν ὅτι καὶ τὸ ἀγγεῖον τοῦτο εἰς Ἰταλίαν εὐρεθὲν μετεκομίσθη παρὰ φιλαρχαίου τινὸς εἰς Κωνσταντινούπολιν ὅπου ἔτι καὶ νῦν εὐρίσκειται. Τὰ μέγιστα ὅμως ἠδύνατο νὰ ὠφεληθῇ ἡ τῆς ἀρχαιολογίας ἐπιστήμη, ἂν ἠδυνάμεθα μετὰ θετικότητος νὰ εἴπωμεν ὅτι καὶ τὸ ἀγγεῖον τοῦτο καὶ διάφορα ἄλλα τοῦ αὐτοῦ εἴδους εἰς Κρήτην εὐρέθησαν, δυστυχῶς ὅμως ἐπὶ τοῦ παρόντος οὐδεμίαν βεβαιότητα περὶ τούτου ἔχομεν.

Καὶ τοιαῦτα μὲν περὶ μεγέθους, σχήματος καὶ τέπου εὐρέσεως τοῦ ἀγγείου τούτου. — Ἐκεῖνο ὅμως, ὅπερ τὴν μέγιστην ἡμῶν σπουδὴν καὶ περιέργειαν διήγειρεν εἶναι ἡ ἐπ' αὐτοῦ παράστασις, διότι ἐπὶ τοῦ λαμπροτάτου μέλανος χρώματος τοῦ ἀγγείου τούτου εὐρίσκομεν δι' ἐρυθροῦ χρώματος παριστωμένας διαφόρους μορφάς, τῶν ὁποίων ἡ ὀραϊότης τοῦ προσώπου, τὸ εὐρυθμον τοῦ σώματος, ἡ ποικιλία τῆς στολῆς καὶ ἐν γένει ἡ χάρις τῶν

διαφόρων στάσεων καὶ κινήσεων καθαρῶς ἡμῖν τὴν λαμπρὰν ἐποχὴν τῆς ἑλληνικῆς τέχνης ἐμφαίνουσιν, ὑπενθυμιζομένης προσέτι καὶ ὑπὸ τοῦ ἐρυθροῦ χρώματος τῶν παριστανόμενων μορφῶν, ἐνῶ ἐπὶ τῶν τῆς ἀρχαιοτάτης ἐποχῆς πηλίνων ἀγγείων συνήθως αἱ παραστάσεις εἶναι μέλανος χρώματος ἐπὶ ἐρυθροῦ τοῦ ἀγγείου.

Ἐν τῷ μέσῳ ἴσταται νεανίας φέρων ποικίλην καὶ πλουσίαν ἀσιατικὴν στολὴν, κρατῶν εἰς τὴν δεξιὰν αὐτοῦ δύο δόρατα καὶ κεκαλυμμένην ἔχων τὴν κεφαλὴν διὰ πλουσίου καὶ ὑψηλοῦ καλύμματος: ἀμφοτέρωθεν αὐτοῦ πετῶσι δύο πτερωτοὶ ἔρωτες, τῶν ὑποίων τὰ μὲν σώματα εἶναι λευκοῦ χρώματος, τὰ δὲ πτερὰ ἐρυθροῦ. Οἱ ἔρωτες οὗτοι παντίοις τρόποις φαίνονται πειρώμενοι νὰ καταπέσωσι τὸν νεανίαν εἰς τι, ἐνῶ ὁ νεανίας καθαρῶς ἐμφαίνεται ὡς ἀμφιταλαντευόμενος. Πρὸ τοῦ νεανίου καθήται νεανίς λαμπρῶς ἐνδεδυμένη, διὰ τῆς ἀριστερᾶς αὐτῆς χειρὸς μετὰ μέγιστης ὄσης χάριτος τὸν πέπλον κρατοῦσα, καὶ τὸν νεανίαν ἀτενίζουσα: ἡ μορφή αὕτη δικαίως ὡς ὀραϊότερα ἀπασῶν ἐμφαίνεται, καὶ ἡ λεπτότης καὶ ποικιλία τῶν ἐνδυμάτων αὐτῆς, ὅσπερ καὶ τὸ εὐεῖδες τοῦ προσώπου καὶ τὸ χάριεν καὶ ἀφελὲς τῶν κινήσεων αὐτῆς δυσκόλως εἰς ἄλλην ἐπὶ ἀγγείου παράστασιν εὐρεθήσεται. — Ὅπισθεν τῆς νεανίδος ταύτης ἴσταται νεανίας, γυμνός, οὔτινος ἢ χλαμῖς ὅπισθεν τοῦ σώματος αὐτοῦ κρέματα, κρατεῖ δὲ εἰς τὴν δεξιὰν κῦτοῦ δύο δόρατα, καὶ προσθλέπει ἐπ' ἴσης μετὰ μέγιστης ὄσης περιεργείας τὸν ἐν τῷ μέσῳ ἰστάμενον νεανίαν.

Πρὸ τῆς καθημένης νεανίδος ἴσταται ἕτερος νεανίας ἐπ' ἴσης γυμνός, τῆς χλαμίδος αὐτοῦ ὅπισθεν τοῦ σώματος του καταπιπτούσης καὶ ἐπ' αὐτῆς ἐπὶ τοῦ τραχήλου πῖλον προσηρμοσμένον, ὡς συνήθως ἐπὶ παραστάσεων τῶν ταξιδευόντων εὐρίσκομεν τοιοῦτον, ἐκ δὲ τοῦ ἐν τῇ ἀριστερᾷ αὐτοῦ χειρὶ εὐρισκομένου κρηυκείου καθαρῶς ὡς Ἑρμῆς ἐμφαίνεται, διὰ δὲ τῆς ἀνυψωμένης δεξιᾶς χειρὸς φαίνεται προτρέπων τινὰ εἰς τι. — Ὅπισθεν τοῦ Ἑρμοῦ ἴσταται μεγαλοπρεπῆς γυνή, λαμπρὰ ἐνδεδυμένη, κρατοῦσα σκήπτρον ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτῆς καὶ περιδεδημένην τὴν κεφαλὴν διὰ λαμπρᾶς στεφάνης: καὶ αὕτη στρέφει τὰ βλέμματα αὐτῆς πρὸς τὸν ἐν τῷ μέσῳ ἰστάμενον νεανίαν, ἐνῶ ὅπισθεν αὐτῆς δύο γυμνοὶ νεανίαι, ὁ μὲν καθημένος μετὰ δύο δοράτων ἐν τῇ δεξιᾷ, ὁ δὲ ἰστάμενος ἐπακουμβῶν τὸν δεξιὸν βραχίονα ἐπὶ τοῦ δεξιῶ γόνατος καὶ εἰς τὴν δεξιὰν δόρυ κρατῶν, ἐπ' ἴσης κρατοῦσι τὰ βλέμματά των πρὸς τὸ μέσον τῆς παραστάσεως προσηλωμένα.

Θέλοντες δὲ νῦν νὰ ἀποδώσωμεν εἰς τὰς παριστω-

μένας μορφάς τὰς προσηκούσας ἐπωνομασίας, πρέπει κατὰ πρῶτον νὰ στηρίξωμεν τὴν ἐξήγησιν ἡμῶν ἐπὶ τῶν μορφῶν, αἵτινες καθαρῶς ἡμῖν ἀφ' ἑαυτοῦ των ἐμφαίνονται, καὶ τοιαῦται εἶναι οἱ δύο ἔρωτες καὶ ὁ Ἑρμῆς. Βλέπομεν λοιπὸν ὅτι παρίστανται θεότητες καὶ ὅτι κατὰ συνήθειαν ἐπικρατοῦσαν εἰς τὰ τῆς ἑλληνικῆς τέχνης ἔργα, σπανίως ἐπὶ παραστάσεων ὅπου ἀναφαίνονται θεότητες εὐρίσκωμεν παριστωμένας καὶ ἀνθρωπίνους μορφάς, καθὼς καὶ ἐν γένει σπανιώταται εἶναι αἱ παραστάσεις ἱστορικῶν συμβεβηκότων ἐπὶ πηλίνων ἀγγείων, ἐνῶ μὲχρι τοῦδε ὀλίγιστα παραδείγματα τοιαῦτα ἀνεφάνησαν ὥστε μετὰ θετικότητος τὴν παράστασιν ταύτην θέλομεν ὡς μυθολογικὴν ἐξηγήσει. — Καὶ πρώτη καὶ κυρία μορφή, ἥτις εὐκολώτερον δύναται νὰ μᾶς δῶῃ εἰς ἀνεύρεσιν τοῦ παριστωμένου, εἶναι ἡ ἐν τῷ μέσῳ ἵσταμένη νεανικὴ μορφή ἀσιατικῶς ἐνδεδυμένη, ἥτις καθαρῶς ὡς τὸ πρῶτον καὶ κύριον πρόσωπον τῆς παραστάσεως παρυσιάζεται. Καὶ τρεῖς μὲν συνήθως ἤρωτας ἀσιατικῶς ἐνδεδυμένους ἐπὶ τῶν πηλίνων ἀγγείων εὐρίσκωμεν τὸν Πάριν τὸν Ἄδωνιν καὶ τὸν Γανυμήδην, ὥστε πιθανῶς ἡ παράστασις αὕτη ἐκ τῶν μύθων ἐνὸς τῶν τριῶν τούτων ἐλήφθη.

Καὶ ἀνατρέχοντες τὸν τοῦ Πάριδος μῦθον εὐρίσκομεν ἀναφερόμενον, ὅτι ἀφοῦ εἰς τοὺς γάμους τοῦ Πηλέως καὶ τῆς Θέτιδος ἅπαντες οἱ θεοὶ προσεκληθήσαν, μόνη ἡ θεὰ Ἐρίς ἀπεβλήθη αὐτῶν ὅθεν καὶ ὀργισθεῖσα ἔρριψεν χρυσοῦν μῆλον ἐν τῷ μέσῳ τῶν παρευρισκομένων, φέρον τὴν ἐπιγραφὴν «ἡ καλὴ λαθέτω» καὶ ἐκ τούτου μεγίστη ἠγέρθη πάλιν μετὰ τῶν τριῶν θεαινῶν τῆς Ἥρας τῆς Ἀφροδίτης καὶ τῆς Ἀθηνᾶς περὶ τοῦ τίς ἐξ αὐτῶν ὄφειλε νὰ λάβῃ τὸ μῆλον τοῦτο τοῦ κάλλους, ὥστε ὁ Ζεὺς ἠναγκάσθη νὰ πέμψῃ τὰς τρεῖς ταύτας θεὰς μετὰ τοῦ Ἑρμοῦ πρὸς τὸν Πάριν, ὅστις καὶ ἀπονεύμας τὸ μῆλον εἰς τὴν Ἀφροδίτην, συνεργεῖα αὐτῆς ἔλαβεν τὴν τότε ὠραιότατην Ἑλένην τοῦ Μενελάου: αὕτη ἡ αἰτία τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου. (Ἔρα περὶ τοῦ μύθου τούτου Εὐριπίδ. Ἰφιγ. ἐν αὐλ. 1302. Πaus. 5, 19.1 Εὐστάθιος σελ. 986, 51 — Ὀμήρου Ἰλιάδ. 24, 45, 29. — Λουκιανὸς Θεῶν Διάλογ. 20, καὶ διάφορα ἄλλα χωρία ἀναφερόμενα παρὰ E. Jacobi εἰς τὸ Λεξικὸν αὐτοῦ τῆς ἑλλ. καὶ ῥωμ. μυθολογίας σελ. 701 κτλ.) Ἄν λοιπὸν παραβάλλωμεν τὴν παράστασιν ἐπὶ τοῦ ἀμφορέως τούτου μετὰ τῶν ὑπὸ τοῦ μύθου ἀναφερομένων, θέλομεν εὑρεῖν πληρέστατα αὐτὴν συμφωνοῦσαν μὲ τὸν μῦθον, διότι ἡ μὲν μεσαία νεανικὴ μορφή μετὰ πλείστης ὁσμῆς πιθανότητος ὡς Πάρις δύναται νὰ ἐξηγηθῇ,

ὅστις ὡς τοιοῦτος πολλάκις καὶ ἐπὶ ἀπεικονίσεων ἄλλων ἀγγείων ὡς τοιοῦτος εὐρίσκεται καὶ διὰ τῶν δύο δοράτων, τὰ ὁποῖα εἰς τὴν δεξιὰν αὐτοῦ κρατεῖ, ὡς κυνηγὸς καὶ ποιμῆν ἡμῖν ἐμφαίνεται: ὁ Πάρις λοιπὸν οὗτος, ὑπὸ τῶν δύο ἐρώτων σφοδρῶς παρακινούμενος μέλλει νὰ δώσῃ τὸ τῆς ὠραιότητος μῆλον εἰς τὴν πρὸ αὐτοῦ ἀφελῶς καθημένην ὠραιότατην θεὰν Ἀφροδίτην, ἥτις πεποιθῆται εἰς τὴν δύναμιν τῶν θελήτρων τῆς, καὶ βεβαία τῆς νίκης τῆς, φαίνεται ὑποσχομένη εἰς τὸν Πάριν τὴν τοῦ Μενελάου Ἑλένην. Καὶ ὁ Ἑρμῆς ὡς φαίνεται λαμβάνει μέρος εἰς τὴν διαπραγματεύσιν ταύτην, φέρων πρὸς περισσοτέραν ὑποστήριξιν τῶν λόγων τοῦ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ πρὸ τοῦ προσώπου του καὶ ἐνῶ ἡ ὄπισθεν αὐτοῦ ἵσταμένη ὑπερήφανος θεὰ πληρέστατα διὰ τοῦ σκήπτρου, ὅπερ κρατεῖ εἰς τὴν δεξιὰν αὐτῆς καὶ ἐν γένει τῆς ἀλαζόνου στάσεως αὐτῆς ὡς Ἥρα ἡ τοῦ Διὸς σύζυγος ἐν πάσῃ τῇ λαμπρότητι αὐτῆς ἐμφαίνεται, ἥτις προβλέπουσα τὴν μέλλουσαν ἡττάν τῆς, πιθανῶς διαλογίζεται τοῦ μετὰ ταῦτα ὑπὸ Ἑρμοδώρου εἰς δύο ἐπιγράμματα αὐτοῦ ἐκφρασθέντος, ὅστις ἐπικαλεῖ τὸν Πάριν βοῶν βοσκόν, ὡς ἀπονεύμαντα τὸ τῆς ὠραιότητος μῆλον εἰς τὴν Ἀφροδίτην. Αἱ τρεῖς δὲ νεανικαὶ μορφαί, αἱ τὴν μεσαίαν ταύτην παράστασιν περιστοιχίζουσαι πιθανῶς ὡς ἐταῖροι τοῦ Πάριδος θέλουσιν ἐξηγηθῆ, οἵτινες καὶ διὰ τῶν δύο δοράτων, ὅπερ κρατοῦσι ἐπ' ἕσσης καὶ αὐτοὶ ὡς κυνηγοὶ ἡμῖν ἐμφαίνονται. — Οὕτω λοιπὸν ἐξηγεῖται πληρέστατα καὶ φυσικώτατα ἡ παράστασις αὕτη, ἐνῶ τὴν μόνην ἀνωμαλίαν τῆς παραστάσεως ταύτης, ὅτι δηλαδὴ ἀντὶ τῶν τριῶν θεοτήτων τῆς Ἥρας, Ἀφροδίτης καὶ Ἀθηνᾶς, μόνον δύο τὴν Ἥραν καὶ Ἀφροδίτην εὐρίσκομεν, θέλομεν παραβλέπει διότι τοιαύτην εὐρίσκομεν καὶ ἐπὶ παραστάσεως ἄλλων ἀγγείων τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς παραστάσεως ταύτης.

Ἄν δὲ ἀνατρέξωμεν τὰ διάφορα ἔργα τῆς ἀρχαίας τέχνης, τὰ διασωθέντα ἡμῖν, θέλομεν πολλάκις εὑρεῖν τὸν μῦθον τοῦτον μετὰ διαφόρων τροποποιήσεων παριστανόμενον, ἐπὶ πηλίνων ἀγγείων, ἀναγλύφων, κατόπτρων, εἰκόνων διαφόρων τῆς Πομπηίας, σφραγιδολλίθων καὶ νομισμάτων· τὰ ὁποῖα ἅπαντα ἀναφέρονται καὶ περιγράφονται παρὰ Welker εἰς τὰ *Annali dell' Inst.* XVIII 132—135 R. Rochette *Mon. Jned I* p 260 Creüzer *Deutsch. Schriftt II*, 3 p 99 ff. καὶ Overbeck *Heroische Gal. I* p 206. H.

Π. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΥΣ.

Ο ΚΡΙΟΦΟΡΟΣ ΕΡΜΗΣ.

Ἡ φύσις ἐκάστη θεοῦ καὶ ἥρωος παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἑλλησιν ἐδηλοῦτο διὰ τῶν εἰς τὰς διαφόρους αὐτοῦ λατρείας ἀποδιδόμενων ἐπωνύμων, συμβόλων, καὶ μετ' ἄλλων θεῶν ὄντων σχέσεων. Ὁ Ἑρμῆς ὡς θεὸς οὐράνιος τῶν νεφῶν, ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἐπωνύμων, ἄτινα ἐξέφραζον τὰς διαφόρους καταστάσεις ὑφ' αἷ τα οὐράνια ταῦτα σώματα τοῖς ἀνθρώποις ἐμφανίζονται, εἶχε καὶ τὸ ἐπώ-

νομον Κριοφόρος, διὰ τὸν λόγον, ὅτι τὰ νέφη παρίσταντο συμβολικῶς διὰ τῶν προβάτων, καὶ τῶν κωδίων, ὡς εἰς τὰς λατρείας τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἀθηνᾶς. (1) Ὁ κριοφόρος, ἢ τῶν νεφῶν, καὶ τῆς βροχῆς ἐπομένως, θεὸς Ἑρμῆς ἐλέγετο διὰ τοῦτο φύλαξ τῶν βοῶν ἢ ποιμνίων τῶν θεῶν, (Ἵμν. εἰς Ἑρμῆν. σ. 14. 71.) ὡς ὁ Σαραμέγιας ὁ τούτῳ ἀνάλογος θεὸς ἐν τῇ Ἰνδικῇ μυθολογίᾳ, καὶ εὐρέτης τῆς μουσικῆς, δι' ἧς ἀποκοιμήσας τὸν φύλακα τῆς Ἰοῦς Ἄργον, ἐφόνευσεν αὐτὸν, δηλ. πρόξενος τῆς γλυκαίας ἐκείνης μελωδίας ἧτις ἐν καιρῷ βροχῆς γεννᾶται, καὶ ἧτις τὸν ὕπνον γλυκῆ καθίστησιν. Ὁ θεὸς οὗτος τῶν νεφῶν διὰ τῆς βροχῆς ἐμφανίζεται ὡς θεὸς τῆς καρποφορίας, καὶ τῶν βοσκῶν, ἐπομένως τῶν ποιμνίων προστάτης, διὰ τοῦτο μὲ τὸν καιρὸν ἢ τῆς ἀρχικῆς τοῦ Ἑρμῆος φύσεως λατρεία ὑπεχώρησέ πως εἰς τὴν ἐξ αὐτῆς προελθοῦσαν, ὡς μᾶλλον τῷ βίῳ τῶν ἀνθρώπων συνδεδεμένη, ὥστε ὁ Ἑρμῆς ἐγένετο θεὸς τῶν ποιμνίων προστάτης, καὶ ποιμῆν' οἱ δὲ καλλιτέχνη ἀπεικάζοντες αὐτὸν ἐπέθεσαν τὸ σύμβολον τῶν νεφῶν, καὶ τῶ ποιμένος, τὸν κριὸν, ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ θεοῦ, ὡς αὐτὸν ἔτι καὶ νῦν οἱ ποιμένες μας φέρουσιν. Ἄν μετὰ τοῦ K. Friederichs (Apollon mit dem Lamm S. 6.) παραδεχθῆ τις ὡς πρόοδον τῆς Ἑλληνικῆς τέχνης τὴν μικροτέραν τοῦ φέροντος τὸ ζῶον θεοῦ πρὸς αὐτὸ σχέσιν, τότε διὰ

τοῦ Ὀνάτα θέσαντος τὸν κριὸν ὑπὸ τὴν μασχάλην τοῦ Ἑρμῆος, φαίνεται τοιαύτη ἐπελθοῦσα νομίζω ὅμως ὅτι ὁ κανὼν οὗτος, ὃν ὁ K. Friederichs ἐζήτησε νὰ εἰσαγάγῃ, δὲν στηρίζεται ἐπὶ καλῶς ἐκλεχθέντων ἀναμφιβόλων τῆς τέχνης ἔργων, οὐδὲ δύναται τις διὰ τῶν προσενεχθειῶν τριῶν αὐτῶν παραστάσεων γενικὸν νόμον νὰ σχηματίσῃ, καθόσον αἱ δύο (2) ἀναφέρονται εἰς τὴν αὐτὴν τοῦ Ἑρμῆος λατρείαν, καθ' ἣν ὁ θεὸς οὕτως ἀπεικάζεται, ἀκόμη καὶ ὑπὸ τοῦ Καλαμίδος αὐτοῦ, ὅτε ἡ Ἑλληνικὴ καλλιτεχνία ἀρκετὰς προόδους εἶχε κάμει, ἐν ᾧ σχεδὸν συγχρόνως ὑπὸ τοῦ Ὀνάτα παρημελεῖτο, καὶ τοῦτο ἐπειδὴ τοιοῦτος ἦτο ὁ ἱστορικὸς ἐκεῖνος μῦθος, ὅστις τὴν λατρείαν, ἐπομένως καὶ τὴν παράστασιν ταύτην τοῦ θεοῦ ὑπηγόρευσε· ἡ δὲ τρίτη (3) οὐδὲ δύναται κἂν εἰς τὸν κανόνα του τοῦτον νὰ ὑπαχθῆ, καθόσον ἡ θέσις αὕτη τῆς δορκάδος ἐπὶ τοῦ ὤμου τῆς Ἀρτέμιδος, προῆλθε πάντως ἐκ τοῦ στενοῦ χώρου, ἐφ' οὗ ἡ θεὸς ἴσταται, τοῦ κίονος, ὅστις νομίζω δὲν παρέχει ἡμῖν διδόμενα τὸ ἄγαλμα τοῦτο τῆς Ἀρτέμιδος ὡς λατρείας ἄγαλμα νὰ θεωρήσωμεν, ἐπειδὴ κατὰ τῆς ἀποδοχῆς ταύτης μάχεται ἡ τοιαύτη αὐτῆς παράστασις, ὡς μὴ ἀρμόζουσα εἰς λατρείας ἄγαλμα, καὶ τοὺς περὶ αὐτῆς μύθους· ἔπειτα δὲ ἡ παράστασις τοῦ ἀναγλύφου ἅπασα, ἧτις δεικνύει ὅτι καὶ ἡ Ἄρτεμις εἶναι ὁμοίως τῷ Διονυσίῳ φύσεως ἄγαλμα περιβόλου τινος. Ἡ τέχνη δὲν ἔθεσε ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ Ἑρμῆος τὸν κριὸν, ὡς ἀπλοῦν ἐξωτερικὸν αὐτοῦ σύμβολον, καὶ διὰ τοῦτο ἠδυνήθη προωθεύσασα τοῦτῳ δευτερεύουσαν θέσιν νὰ δώσῃ, ἀλλ' ὡς σύμβολον τῆς τοιαύτης αὐτοῦ λατρείας, καὶ παραστάσεως ἀναπόστατον καὶ σημαντικόν, τὸ μόνον δυνάμενον καὶ διὰ τῆς θέσεως του αὐτῆς τὴν φύσιν του νὰ ἐκφράσῃ ἔκαμεν ὁ Ὀνάτας τοῦτου ἐξαίρεσιν, ἐπειδὴ πρῶτον μὲν δὲν ἀπεικάζεε λατρείας ἄγαλμα, ἔπειτα, ὡς εἰς τὴν περὶ τούτου διατριβὴν μου (4) ν' ἀποδείξω προσεπάθησα, ὁ Ὀνάτας ἀπεικάζεν ἄγαλμα τῶν Φενεατῶν τὴν πολεμικὴν αὐτῶν ἱκανότητα παριστᾶν ὑπὸ τὴν μορφήν τοῦ προστάτου αὐτῶν θεοῦ Ἑρμῆος, ἐκτὸς τούτων ὅλων ὅμως προσέρχονται παραστάσεις τῶν τοῦ Ἑρμῆος, ὅσον ἄλλων θεῶν, αἵτινες καίτοι μεταγενεστέρας ἐποχῆς, ἐπειδὴ ἐν τούτοις

1) Οὕτω π. χ. εἰς τὴν λατρείαν τοῦ Διὸς ὡς Ἀχταίου ἢ Ἰκμαίου. (Κλήμ. Ἀλεξ. Στρωμ. 6, 36.) καθ' ἣν ἐπὶ τῶν κυνικῶν καυμάτων ὁ ἱερεὺς μετὰ ἐκλεκτῶν τιμῶν εὐγενῶν νεανιῶν ἐνδεδυμένοι κώδια ἀνέβαινον εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ Πηλίου, καὶ ἔθουον, καὶ οὕτω ἔθρεχεν, (Müller Orchomenos p. 243 ἐκδ. 6. πρβ. Preller griechische Mythol. I, 248 ἐκδ. α.)

2) Ὁ Ἑρμῆς δηλ. τῆς συλλογῆς Πέμβροκες, καὶ ὁ κατ' αὐτὸν Ἀπόλλων Νόμιος τοῦ ἐν Βερολίῳ Μουσείου.

3) Ἀνάγλυφον τοῦ Pal. collona ἐν Ρώμῃ ἀπεικονισμένον εἰς Müllers denkm. d. a. Kunst. II, Lvi. 717.

Ὀνάτας, τὰ αἰγινητικὰ ἀγάλματα, καὶ ἡ Αἰγιναιὰ τέχνη ὑπὸ Σπυριδῶνος Γ. Λογιωτατίδου ἐν Βερολίῳ 1862 σελ. 23—30.

ἀνήκουσιν εἰς τὸν κύκλον τῆς στενωτέρας τοῦ θεοῦ πρὸς τὸ ζῶον σχέσεως, φέρουσι αὐτὸ ἐπὶ τῶν ὤμων ἢ ἔτι οἰκειότερον εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτοῦ ὡς παράδειγμα δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν, δ' Ἑρμῆς δ' εἰς τὸ ἀγγεῖον τοῦ Σωσίου (5) εὐρισκόμενος, ὅστις φέρει εἰς τὰς ἀγκάλας τὸν κριὸν προσφιλέστερον τοῦ δέοντος, δ' τὸν κριὸν ἐπὶ τὸν ὤμων φέρων Πὰν εἰς τὴν Tischbein collect. of Engrav. T. II p b 40; ἢ Μαινὰς ἥτις ὁμοίως τράγον ἐπὶ τῶν ὤμων φέρει (Müllers Denkm. II, XLV. 571 (5), ἢ Ὑγεία μετὰ τοῦ ὄφραως, (Müllers' e. a. LXI. 792 b.) ἢ τοῦ φθινοπώρου ὄφρα φέρουσα ἐπὶ τῶν ὤμων δορκάδα, ἥτις μᾶλλον ἢ προσιφλῶς ἔχει τὴν κεφαλὴν πρὸς τὴν φορέα ἐστραμμένην. (Museo Bourbon Vol. XIV T. 32) παραλείπω πολλὰς ἄλλας παραστάσεις, ὡς τοῦ γνωστοῦ Σατύρου μὲ τὸ ἀρνίον ἐπὶ τῶν ὤμων, οὔτινος ἐκμαγεῖα εἰς ἅπαντα σχεδὸν τὰ μουσεῖα ὑπάρχουσιν.

Ὡς κριοφόρος ἐλατρεύετο δ' Ἑρμῆς εἰς διαφόρους τόπους, ἰδίως δὲ τὸν Φενεὸν, τὴν Τανάγραν, καὶ τὴν Ὀλυμπίαν (6) εἰς Τανάγραν ἐλέγετο κατὰ Πausανίαν. (ε.α.) «ὅτι δ' Ἑρμῆς ἀπέτρεψε νόσον λοιμώδη περὶ τὸ τεῖχος κριὸν περιεγεγῶν, καὶ ἐπὶ τούτῳ Κάλამις ἐποίησεν ἄγαλμα Ἑρμοῦ φέροντα κριὸν ἐπὶ τῶν ὤμων» δ' ἂν ἐφῆθων προκριθῆ τὸ εἶδος κάλλιστος, οὗτος ἐν τοῦ Ἑρμοῦ τῆ ἑορτῇ περιεῖσιν ἐν κύκλῳ τοῦ τεῖχους ἔχων ἄρνα ἐπὶ τῶν ὤμων. » Ὑπὸ πολλῶν Ἀρχαιολόγων θεωρεῖται ὡς ἀντίτυπον τοῦ ἀγάλματος τούτου τοῦ Καλάμιδος τὸ ἐν Wiltonhouse παρὰ τῷ Salisbury μικρὸν μαρμαρίνον ἀγαλμάτιον τῆς συλλογῆς Πέμβροκες, καθ' ὃ δ' Ἑρμῆς πωγωνοφόρος εἰς τέχνην ἀρχαιοπρεπῆ φέρει κριὸν ἐπὶ τῶν ὤμων· δ' ἐν Λειψία καθηγητῆς τῆς ἀρχαιολογίας μάλιστα Κ. Ἰωάννης Ὁβερθεκ (17) ὑπεστήριξε τὴν γνώμην ταύτην, ἐπειδὴ, ὡς λέγει, εὐρίσκει ἔχνη τοῦ ρυθμοῦ τῆς τέχνης τοῦ Καλάμιδος εἰς τὸ ἀγαλμάτιον τοῦτο· κατὰ πόσον ἢ γνώμῃ τοῦ ἐπαξίου τούτου τῶν καλλιτεχνημάτων ἐκτιμητοῦ ὡς πρὸς τὸν ρυθμὸν τῆς τέχνης τοῦ Καλάμιδος βásiμος εἶναι, τοῦτο ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀφίνομεν ἀνεξέταστον· ἄς ἐξετάσωμεν ὅμως ἂν εἶναι δυνατὸν, τὸ μνημονευθὲν ἄγαλμα ὡς ἀντίτυπον τοῦ Καλάμιδος νὰ θεωρηθῆ. Ὁ Ἑρμῆς ἦτο συγγενῆς τῷ Ἀπόλλωνι θεός, διὰ τοῦτο εὐρίσκομεν αὐτοὺς πάντοτε πρὸς ἀλλήλους συνδεμένους, καὶ τὰς αὐ-

5) Ἀπεικονισμένον εἰς τὰ Monumenta dell' Instituto I t. 24 25. Annali 1834 p. 426—27. Müller denk d. alten Kunst. I XLV. n. 210.

(6) Πausan. 9, 22, 2. 5, 14, 7. καὶ 27, 7.)

τὰς ιδιότητας ἔχοντας, δ' Ἑρμῆς εἶναι μουσικός, ἀγώνιος ὡς ἐκεῖνος κλπ. δ' Ἑρμῆς ὡς δ' νεώτερος τῶν θεῶν ἦτο καὶ ἄγγελος αὐτῶν, εἰς δὲ τὴν Τανάγραν, δι' ἣν τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἑρμοῦ ὑπὸ τοῦ Καλάμιδος κατεσκευάσθη, ἐλατρεύετο ὡς προσάτης τῶν γυμνασίων, καὶ ὡς τοιοῦτος ἀπέτρεψε τὴν λοιμώδη νόσον, διὰ τοῦτο κατὰ τὴν ἑορτὴν του ἀντιπροσώπει αὐτὸν δ' ὠραιότερος τῶν ἐφῆθων, βεβαίως διὰ τὸν λόγον, ὅτι καὶ δ' Ἑρμῆς τοιοῦτος ἐθεωρεῖτο, τὸ ἄγαλμα λοιπὸν τοῦ Ἑρμοῦ τὸ εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην ἀναφερόμενον πῶς ἦτο δυνατὸν αὐτὸν πωγωνοφόρον νὰ παριστάνη; εἰς τι δὲ βασιζόμενός τις δύνανται τὸ ἄγαλμα τῆς συλλογῆς Πέμβροκες τῷ Καλάμιδι νὰ ἀποδώσῃ; νομίζω μὲ πολὺ μεγαλείτερον δίκαιον δύνανται τις μᾶλλον εἰς τὰ νομίσματα τῆς Τανάγρας νὰ ἐμπιστευθῆ, εἰς δ' καθὼς ἡ ἱστορία τῆς ἐλληνικῆς καλλιτεχνίας διδάσκει τὰ τῆς λατρείας τοῦ τόπου ἀγάλματα συνήθως ἀπετυποῦντο, καθ' ὃ δ' Ἑρμῆς εἰς νεανικὴν ἡλικίαν παρίσταται κριοφόρος· ὧν δύο εἰσέτι γνωστὰ εἶναι, τὸ μὲν ἐν εἰς τὴν συλλογὴν τοῦ Βρετανικοῦ μουσείου, τὸ δὲ ἕτερον εἰς τὴν τοῦ Κ. Πρόκες, ἐδημοσιεύθησαν δὲ διὰ τῆς ἀρχαιολογικῆς τοῦ Γέρχαρδ ἐφημερίδος (7). Ἦθελον ἴσως μοι ἀντιτάξῃ τις τὴν τέως ἐπικρατούσαν γνώμην ὅτι δ' Ἑρμῆς ὑπὸ τῆς ἀρχαίας τέχνης ἀπεικάζεται πωγωνοφόρος, καὶ τοιοῦτον δεικνύουσιν ἡμῖν τὰ ἀρχαῖα ἄγγεῖα· περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἐκτεταμένως εἰς τὴν περὶ τοῦ Ἑρμοῦ τοῦ Ὀνάτα διατριβὴν μου πραγματευθεὶς νομίζω περιττὸν καὶ αἰθίς τὰ αὐτὰ νὰ ἐπαναλάβω, διὰ τοῦτο παραπέμπω εἰς αὐτήν, ἔνθα δ' ἀναγνώστης εὐρίσκει ἱκανὰ νεανίου Ἑρμοῦ παραδείγματα, καὶ ἐπὶ ἀρχαίων μάλιστα ἀγγείων. Αἱ περὶ τῆς παραστάσεως τοῦ Ἑρμοῦ ὡς ἀνδρὸς ὑπὸ τῆς ἀρχαίας τέχνης γνῶμαι τῶν ἀρχαιολόγων ἐστηρίζοντο μόνον εἰς ἀπλὴν εἰκασίαν σχηματισθεῖσαν ἐκ τῆς ἀγνοίας τῶν παραστάσεων αὐτοῦ ὡς νεανίου, καὶ ἐξ ὁμοίων τοῦ αὐτοῦ εἰς ἀνδρικήν ἡλικίαν πωγωνοφόρου εἰς ἀρχαῖα τινὰ ἄγγεῖα· ἀλλὰ μήπως τὰ αὐτὰ ἄγγεῖα δὲν παρέχουσιν ἡμῖν εἰκόνας καὶ ἄλλων θεῶν καὶ ἡρώων μὲ ὁμοίαν διαφορὰς; ὡς παράδειγμα ἀναφέρω τὸν Ἡρακλῆ, μάλιστα ἐπὶ Ἀθηναϊκῶν ἀρχαίων, καὶ τὸν Ἀπόλλωνα εἰς τοῦ Κλιτίου καὶ Ἐργοτίμου τὸ ἀγγεῖον, τὸ ἕτερον τῆς γεννήσεως τῆς Ἀθηναῖς καὶ ἄλλων τῶν Ἀχιλλεῖα εἰς πλεῖστα ὅσα ὅστινες ἅπαντες εἰς τὰ ἄγγεῖα ταῦτα παρίστανται πωγωνοφόροι, ἐν ᾧ εἰς ἄλλα τούναντιον, ἢ δὲ γλυπτικὴ ἀπέλαξεν αὐτοὺς πάντοτε ὡς

(7) Archaeologische Zeitschrift 1849 Taf. ix n. 12 καὶ Müller Wieseler Denkm. d. a. Kunst II xxix n. 324a.

νεανίας· ἐξ οὗ ἐξάγεται ὅτι μετὰ μεγάλης προφυλάξεως δύναται τις ἐκ τῶν εἰκόνων τῶν ἀγγείων γνώμας νὰ σχηματίζη· οὕτως ἔχει λοιπὸν καὶ μετὰ τὸν Ἑρμῆν ὡς τὰ εἰς τὴν ἄνω βῆθεισαν διατριβὴν μὴ προσενεχθέντα ἀγγεῖα καὶ ἀγάλματα αὐτοῦ ἀποδεικνύουσι· μάλιστα δὲ τὸ ἐξ ὀπτῆς γῆς, τὸ πρότερον μὲν εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ Κ. Ξανθοπούλου, νῦν δὲ τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐταιρίας ἐν Ἀθήναις (8) τὸ ἐν Βερολίῳ χαλκοῦν, ὅπερ ὁ καθηγητὴς Κ. Friederichs Ἀπόλλωνα Νόμιον, ἢ μετὰ τὸ ἀρνίον ὠνόμασε, χωρὶς λόγον τινα ἀποκρῶντα πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ του τοῦτου νὰ προσαγάγη, ἐν ᾧ αἱ ἀρχαῖαι μαρτυραὶ περὶ παραστάσεως τοῦ Ἀπόλλωνος Νομίου τοῦναντίον λέγουσιν (Παυσ. 4, 33, 4· 7, 20, 3.) (9) τοῖς ἀγαματίοις τοῦτοις προσῆλθεν ἤδη καὶ τρίτον ὁμοίας παραστάσεως ἐξ ὀπτῆς γῆς, εὐρισκόμενον εἰς τὴν συλλογὴν τῆς ἐν Ἀθήναις ἀρχαιολογικῆς ἐταιρίας, ὁ γραμματεὺς τῆς ὁμοίας εἶχε τὴν χαρακτηρίζουσαν αὐτὸν εὐγενῆ καλοσύνην νὰ μοι ἐπιτρέψῃ τὴν δημοσίευσιν αὐτοῦ· τὸ ἀγαμάτιον τοῦτο, ἢ μᾶλλον τὸ τμήμα αὐτοῦ, ἐπειδὴ, ὡς ἐν τῷ ἔμπροσθεν ἀπεικόνισματι του φαίνεται, μόνον τὸ ἄνω τοῦ σώματος μέρος μέχρι τῆς κοιλίας ἡμῖν περιήλθε, παρίστη τὸν Ἑρμῆν ὡς νεανίαν τὸν συνήθη αὐτοῦ πῖλον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς φέροντα, καὶ τὸν κριὸν ἐπὶ τῶν ὤμων· δυστυχῶς τὸ περισθὲν τοῦ ἀγαματίου τμήμα εἶναι τόσον ὑπὸ τοῦ χρόνου τετριμμένον, ὥστε διὰ τοῦτο καὶ τὴν ὀλως ἡμελημένην αὐτοῦ ἐργασίαν μόλις δύναται τις ἐξ αὐτοῦ περὶ τῆς τέχνης ἢ τῆς τοῦ προτύπου τί νὰ ἐκφρα-

(8) Τὸ ἀγαμάτιον τοῦτο ἐδημοσίευσεν τὸ πρῶτον ὁ Konze εἰς τὰ Annali dell' Istituto di corrispondenza archeologica Vol 30 p. 347 ἐπ. Tab d' agg O, 1858. Εἰς τὴν περὶ τοῦτου διατριβὴν μου εἶχον ἐκφράσει τὴν γνώμην, ὅτι ἦτο ἀδύνατον νὰ φέρῃ στεγγίδα, ὡς ὁ Konze ἔγραφε, καὶ τῷ ὄντι ἤδη μετὰ ἀκριβῆ παρατήρησιν ἐμοῦ τε, καὶ ἄλλων εἰδημόνων περὶ τὰ τοιαῦτα, εὐρέθη ὅτι ἡ στεγγίς τοῦ Konze εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς ἐκ τοῦ ὤμου κατερχομένης τοῦ ἱματίου πτυχῆς.

(9) Ἴδε πλείω εἰς τὴν διατριβὴν μου Ὀνάτας σελ. 28. σην. 25.

σθῆ· ὁ σχηματισμὸς τῶν χαρακτήρων τοῦ προσώπου προδίδουσι μεγάλην ἀρχαιοπρέπειαν, ὀλίγον πρὸς ταύτην ἀντίθετος φαίνεται ἢ ἐπὶ τῶν δύο τοῦ μετώπου μερῶν τῶν τριχῶν διάθεσις, αἵτινες εἶναι μὲν τῆς βοστρυχοειδοῦς τῶν ἀρχαίων τῆς τέχνης ἔργων διάφορος, δὲν εἶναι ἐν τούτοις καὶ ὀλως ἐλευθέρας ἐπεξεργασίας εἰς δύο κεχωρισμέναι ὡς εἰς ἀρχαῖα τοῦ Ἀπόλλωνος ἀγάλματα· ἡμελημένης ἐργασίας εἶναι καὶ ὁ κριὸς, ὅστις εἰς ἕτερα ὁμοίας παραστάσεως ἔργα πάντοτε ζωηρότητα μεγαλειώτερην παρέχει. Ἄν ὁ Ἑρμῆς ἔφερε χλαμύδα, τοῦτο δυσκόλως δύναται τις νὰ ἀποφασίσῃ διὰ τὴν ἀκρωτηρίασιν, τὸ στήθος εἶναι τοῦλάχιστον ἐντελῶς γυμνόν, τοῦναντίον ἢ ἐν τῷ ταναγραίῳ· ἂν τὰ ἐπὶ τῶν ὀλως ἀτελῶς ἀπεικασμένων χειρῶν, μεθ' ὧν τοὺς πόδας τοῦ κριοῦ ὁ Ἑρμῆς κρατεῖ, ἀμυδρῶς φαινόμενα πτυχῶν τινα ἔχνη, τῆς χλαμύδος εἶναι, ἢ τοῦ στήθους καμπαί, τοῦτο καίτοι πολὺ προσπαθήσας δὲν ἠδυνήθην νὰ ἐξακριβώσω. Ἐν τούτοις κατὰ τοσοῦτον θεωρῶ τὸ ἀγαμάτιον τοῦτο σπινδαῖον καθέσον καὶ δι' αὐτοῦ ἀποδεικνύεται, ὅτι ὁ Ἑρμῆς καὶ ὑπὸ τῆς ἀρχαίας τέχνης ὡς νεανίας ἀπεικάζετο, καὶ ὅτι ἡ τελειοποίησις τοῦ ἰδανικοῦ αὐτοῦ τύπου ἦτο δυνατόν διὰ τοῦ Ὀνάτα νὰ τελειοποιηθῆ, ὡς εἰς τὴν περὶ τοῦτου πραγματείαν μου ἐγνωμάτευσα.

Σ. Λογιωτατίδης.

Δ' ΠΟΙΚΙΛΙΑ.

α) διόρθωσις τῆς ὑπ' ἀρ. 37 ἐπιγραφῆς.

Ἡ ἐν τῷ β' τεύχει ὑπ' ἀριθ. 37 ἐπιγραφὴ ἀντιγραφείσα καὶ πάλιν ἀπὸ τοῦ λίθου, μετατυπώνεται ἐν μὲν τῇ κατωτέρῳ ξυλογραφίᾳ ἐπιμελείᾳ τοῦ Κ. Παπαδάκη ὅπως ἐπὶ τοῦ λίθου ἔχει, ἐνταῦθα δὲ μικροῖς γραμμασιν.

Μοιρίδιοι κλωστήρες, ἰὼ, πανάφυκτον ἀνάγκη
 Ζεῦγμ' ἐπὶ δυστήνοισ παισ[ι] βροτῶν θέμενοι,
 Τοῦ με χάριν προσφυγόντα πικρὰν ὠδῖνα τεκούσης
 Ἥγάγετ' εἰμερτοῦ πρὸς φάος ἡλίου;
 [Νῦν μὲν] τοι σπείρασι λιπὼν αἰῶνια πένθη,
 Εἰκοσέτης φθιμένων στύγ[ν] ὑπὸ δώματ' ἔβην].

ΜΟΙΡΙΔΙΟΙΚ ΛΩΣΤΗΡΕΣΙΝ
 ΠΑΝ ΑΦΥΚΤΟΝΑΝΑΝΚΗ
 ΖΕΥΓΜΕΠΙΔΥΣΤΗΝΟΙΣ
 ΠΑΙΣΒΡΟΤΩΝΘΕΜΕΝΟΙ
 ΤΟΥΜΕΧΑΡΙΝΠΡΟΦΥΓΟΝΤΑ ΠΙΚΡΑΝ ΩΔΙΝΑΤΕΚΟΥΣΗΣ
 ΗΓΑΓΕΤΕΙΜ ΕΡΤΟΥΠΡΟΣΦΑΟΣ ΗΕΛΙΟΥ
 ΝΥ. ΓΙΝΤΟΙΣ ΠΕΙΡΑΣΙΝΛΙΠΩΝ ΑΙΩΝΗΔΑ ΠΕΝΘΗ
 ΕΙΚΟΣΕΤΗΣ ΦΘΙΜΕΝΩΝΣΤΥΓΙΣ Ε (Δ (Κ' / ( )

Ἐκ τῆς τοιαύτης ἀναγνώσεως τοῦ λίθου πορίζομεθα ἐπίγραμμα ἄξιον νὰ καθέξῃ χῶραν ἐν τῇ ἑλληνικῇ ἀνθολογίᾳ, εἰ καὶ ἐποιήθη, ὡς εἰκάζομεν ἐκ τοῦ σχήματος τῶν γραμμάτων, κατὰ τοὺς πρώτους μετὰ Χριστὸν αἰῶνας. Τούτου οἱ μὲν τέσσαρες πρώτοι στίχοι ἐσώθησαν τέλειοι, μόνον τὸ ἴωτα, παραλειφθὲν ὑπὸ τοῦ λιθοξόου ἐν τῇ λέξει ἀνάγκη τοῦ α' καὶ ἐν τῇ παισὶ τοῦ β' στίχου, προσετέθη ὡς ἀναγκαῖον πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἐννοίας καὶ τοῦ μέτρου· ἐν ἀρχῇ δὲ τοῦ ε' στίχου ἀπετρίβησαν δύο ἢ τρεῖς συλλαβαί, ὡς καὶ ἐν τέλει τοῦ τελευταίου ὡς ἀπαιτούμεναι πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ πενταμέτρου. Τὰ ἔτι σωζόμενα ἐπὶ τοῦ λίθου ἴχνη τούτων σημειοῦνται ἀκριβῶς ἐν τῷ ξυλογραφήματι, ὅπως βοηθήσωσιν εἰς τὴν ἐξ εἰκασίας συμπλήρωσιν τοῦ ὄλου. Καὶ ἄλλως δὲ, κειμένου τοῦ λίθου ἐν τόπῳ παντὶ προσιτῷ, εὐκόλως δύναται ἕκαστος νὰ παραβάλλῃ καὶ συμπληρώσῃ κατὰ τὸν αὐτῷ πιθανώτερον τρόπον τὴν ἔννοιαν τοῦ τελευταίου διαστίχου, ἔνθα φαίνεται πως ὑποπτος ἢ ἀσυνήθης καὶ ἐπὶ τῶν δύο γονέων λεγομένη ἡ λέξις σπείρασι, ἥς τὸ ἐν λίθῳ περιττεῖον ν' ἀπεβάλομεν χάριν τοῦ μέτρου. Ἡ ἔννοια τοῦ ὄλου ὁμως εἶναι σαφής.

Κεῖται δὲ δ' ἐφ' οὗ τὸ ἐπίγραμμα τοῦτο λίθος ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ Θησαυρίου, δι' ἑλλειψιν Μουσείου ἢ ἄλλου πεφραγμένου καὶ ἀκριβέστερον φυλασσομένου χώρου, ἐκτεθειμένος οὕτω μετὰ πολλῶν ἄλλων ἀρχαιοτήτων εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ τυχόντος καὶ τὴν κακεντρέχειαν τῶν ξένων ἐκεῖνων, οἷνες ἀρέσκονται, ὡς γνωστὸν, νὰ ἀκρωτηριάζωσιν ἀδιακρίτως πάντα τὰ ἀρχαῖα μνημεῖα, μὴδ' αὐτῶν τῶν πολυτιμοτάτων φειδόμενοι. Ὀλίγος χρόνος εἶναι, ἀφ' οὗ τοῦ δ' Γάλλος ὁδοποιὸς Δανιὴλ ἔκρινε καλὸν νὰ ἐλευθερώσῃ τὸν χαμαὶ κείμενον κίονα τοῦ Ὀλυμπίου ἀπὸ τοῦ κιγκλιδώματος, ὅπερ πρὸς φύλαξιν αὐτοῦ εἶχε κατασκευάσει ἡ ἀρχαιολογικὴ ἐταιρεία. Ἦδη δὲ μανθάνομεν, ὅτι τινὲς πρὸ μικροῦ ἐλθόντες ἐνταῦθα Ἄγγλοι ἀπέσπασαν ἀπὸ τοῦ κιονοκράνου τεμάχια, ἐκδιώξαντες διὰ τῆς βίας τὸν ἀπὸ τῆς βεβηλώσεως ταύτης τοῦ μνημείου κωλύοντα αὐτοὺς ἀπόμαχον. Ἀλλὰ τὸν κίονα τοῦτον ἀπεφάσισεν, ὡς μανθάνομεν, ἡ ἀρχαιολογικὴ ἐταιρεία νὰ περιφράξῃ καὶ πάλιν ἰδίαις δαπάναις. Ἀναγκαῖον ὁμως νὰ ληφθῇ ταχέως πρόνοια καὶ περὶ τῶν ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ Θησαυρίου κειμένων μνημείων τῆς τέχνης, τοῦλάχιστον περὶ τινῶν τῆς γλυπτικῆς ἔργων καὶ μάλιστα περὶ τῆς ἀρχαιοτάτης ἐκεῖνης Θηραίας ἐπιγραφῆς τῆς ἐπὶ μέλανος λίθου, πρὶν ἢ ἐξαλειφθῶσιν τὰ γράμματα διὰ τῆς ὑπὸ τῶν παιδῶν γινομένης ἐπὶ τοῦ λίθου τριβῆς σκληρῶν πραγμάτων, ἥς τὴν μεγάλην σημασίαν ἐν τῇ ἑλληνικῇ ἱστορίᾳ κατέδειξεν ὁ ὕπατος τῶν φιλολόγων Βοίχχιος ἐν ἰδίᾳ πραγματείᾳ, τυπωθείσῃ ἐν τοῖς ὑπομνήμασι τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Βερολίνου τὸ 1836.

Εὐθύμιος Καστόργης.

β' νεώταται ἀνακαλύψεις.

περὶ τῶν σπουδαίων ἀνακαλύψεων ὑπὸ τῶν γνωστῶν τοῖς ἀναγνώσταις ἐκ τοῦ Β' τεύχους σελ. 37 ἐ. λογίων Γερμανῶν ὀλίγα μόνον δυνάμεθα σήμερον νὰ γράψωμεν δι' ἑλλειψιν τόπου.

1) ὁ μὲν κύριος Στράκκος εὐτόχῃσε νὰ ἀνεύρῃ, ἀνασκάψας ἐν τῷ θεάτρῳ τοῦ Διονύσου περὶ τὰ μέσα τοῦ κοίλου πρὸς τὴν ὀρχήστρα, δεκατρία ἐδῶλια καὶ μίαν κλίμακα, ἐκ λίθου πειραϊκοῦ πεποιημένα· καὶ θρόνον διπλοῦν λευκοῦ μαρμάρου καλῆς ἐργασίας τῶν μακεδονικῶν χρόνων ὡς ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς λαβεῖν ἐστὶν τῆς ἐπὶ τοῦ ὑποφανομένου θρόνου ἐπιμελῶς ἐγγεγραμμένης: ΚΗΡΥΚΟΣ. καὶ ἐπὶ ἐνδὸς τῶν ἐδωλίων εὐρέθη ἐπιγραφή ἐκ τῶν βυζαντινῶν χρόνων ὅτε οἱ καταστρέφοντες πιθανῶς τὸ ἄχρηστον αὐτοῖς θέατρον ἔγραψαν εἴτε παιδιᾶς χάριν, εἴτε καὶ τὴν ἑαυτῶν ἰδιοκτησίαν βεβαιούντες: ΛΙΘΟΚΩΠΩΝΟ ἤτοι λιθοκόπων ὅ[ρος]. αὐταὶ θὰ ἐκδοθῶσι πανομοιότυποι ἀκολούθως, ἀφοῦ ἡ περὶ τῆς ἀνασκαφῆς τοῦ θεάτρου ὑπόθεσις, περιπλεχθεῖσα νῦν, διακριθῇ κατ' εὐχὴν, ὡς πρέπει νὰ ἐλπίζωμεν, καὶ ἐξακολουθήσῃ ἡ ἀνασκαφή, ἀναφανῆ δὲ καὶ ὁ ἕτερος, καὶ πιθανῶς καὶ τρίτος θρόνος, καὶ μετ' ἐπιγραφῶν ἴσως καὶ οὗτοι. νῦν δὲ ὑποφαίνεται ὁ εἰς μόνον σχεδὸν ὄλος μετὰ ἀνακλίσεως ὀπίσω καὶ μέρος μικρὸν τοῦ συνεχομένου αὐτῷ φυσικῶς ἐκ τοῦ αὐτοῦ πεντηλίου λίθου. κωλυθείσης οὖν ἐνταῦθα τῆς ἀνασκαφῆς, ὁ κύριος Στράκκος ἐπεχείρησεν ἄλλην περίε τοῦ θεάτρου ἀπὸ δυσμῶν ἀρξάμενος ἐπὶ ἀδιαφιλονεικίτου χώρου τῆς κυβερνήσεως, ἔνθα ἀνακάλυψε μέχρι τοῦδε (29 Μαρτ. 10' Ἀπριλ.) τέσσαρας ἀντηρίδας ἐν συνεχείᾳ μετὰ τοῦ ἀρχικοῦ αὐτῶν τεύχους, ἡ θέσις τοῦ θεάτρου, εἰκασθεῖσα τὸ πρῶτον ὑπὸ Χανδλέρου καὶ ἀποδειχθεῖσα ἔπειτα ὑπὸ Λεάκου οὐδενὶ τῶν σπουδαίων ἦν ἄγνωστος· ἡ μορφή ὁμως αὐτοῦ μὴ ἀνασκαφέντος καὶ τὸ μέγεθος ἀτελῶς ἐγνωρίζοντο ἐκ τῶν φαινομένων λειψάνων καὶ ἐκ τινος νομίματος τῶν Ἀθηναίων, οὗ παρέχομεν ἐνταῦθα ἀπεικασμα κατὰ τὸ τοῦ Λεάκου, ὃ ἱκανῶς πιστὸν φαίνεται κατὰ τὴν ὄλην μορφήν. τὰ εὐρέθητα ἐδῶλια, λίθου πειραϊκοῦ σκληροῦ πωρίνου ὄντα, διασώθησαν λαμπρῶς. τὸ πλάτος αὐτῶν διαφέρει 0,90, 0,87, 0,88, 0,89 γαλλ. μ. τὸ δὲ ὕψος = 0,34 ὥστε τὸ πλάτος ὑπερβαίνει πολὺ τὸ διπλάσιον τοῦ ὕψους. τὸ κοίλωμα δὲ ἐφ' οὗ ἡσυχάζουσιν οἱ πόδες τῶν καθημένων ἔχει πλάτους 0,47 0,43 0,44. τὸ δὲ πλάτος τῆς ἑδρας αὐτῆς τοῦ ἐδωλίου 0,32, 0,325, 0,33, τὸ δὲ πᾶχος τῶν πλακῶν τούτων τῶν ἐδωλίων 0,10 ἢ 0,9 ἢ φανεῖσα μεταξὺ τῶν κερκίδων κλίμαξ πλατύνεται πρὸς τὰ κάτω, ἔχουσα τὰς βαθμίδας κεκλιμένας καὶ διεξοσμένας πρὸς ἀσφάλειαν τῶν ἀναυδοκαταβαινόντων. ἄλλοτε περισσότερα.

2) ὁ δὲ κύριος Βοεττίχερρος ἀνεύρῃ ἴχνη καὶ τῆς ἐτέρας θύρας ἐν τῷ μεσοτείχῳ τοῦ Παρθενῶνος (ἴρα ἀρχαιολ. ἐφημερ. σελ. 39, 8), καὶ τμήματα ἐπιγραφῶν λογιστικῶν ἐκ τῶν ἀρίστων χρόνων ὀκτώ, ἐκδοθησόμενα ἐνταῦθα προσεγγίως, κατὰ τὴν κυρίαν εἴσοδον εἰς τὸν ναὸν τῆς παρθένου ἀπ' ἀνατολῶν.

3) ὁ δὲ κύριος Κούρτιος ἀναζητεῖ τὴν Πνύκα κατὰ τὰ πρηνῆ τοῦ καλουμένου Μουσείου, τὰ πρὸς τὴν ἀκρόπολιν ἐστραμμένα, ὅπου ἀνέσκαψεν ἀνωφελῶς μέχρι τοῦδε εἰς δύο μέρη· θαυμασιώτερα δὲ ἀποβαίνουσι τὰ ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν τοῦ αὐτοῦ ἀνδρός ἐν τῇ καλουμένῃ Πνυκὶ ἀναφανόμενα, ἐξ ὧν ἴσως τέλος πάντων ἐξαχθῆ τι βεβαιοτέρων τεκμήριον τῆς χρήσεως καὶ κλήσεως τοῦ σεβαστοῦ τούτου τόπου.

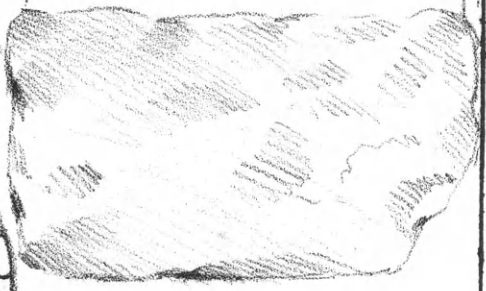
Α. Σ. ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΣ.

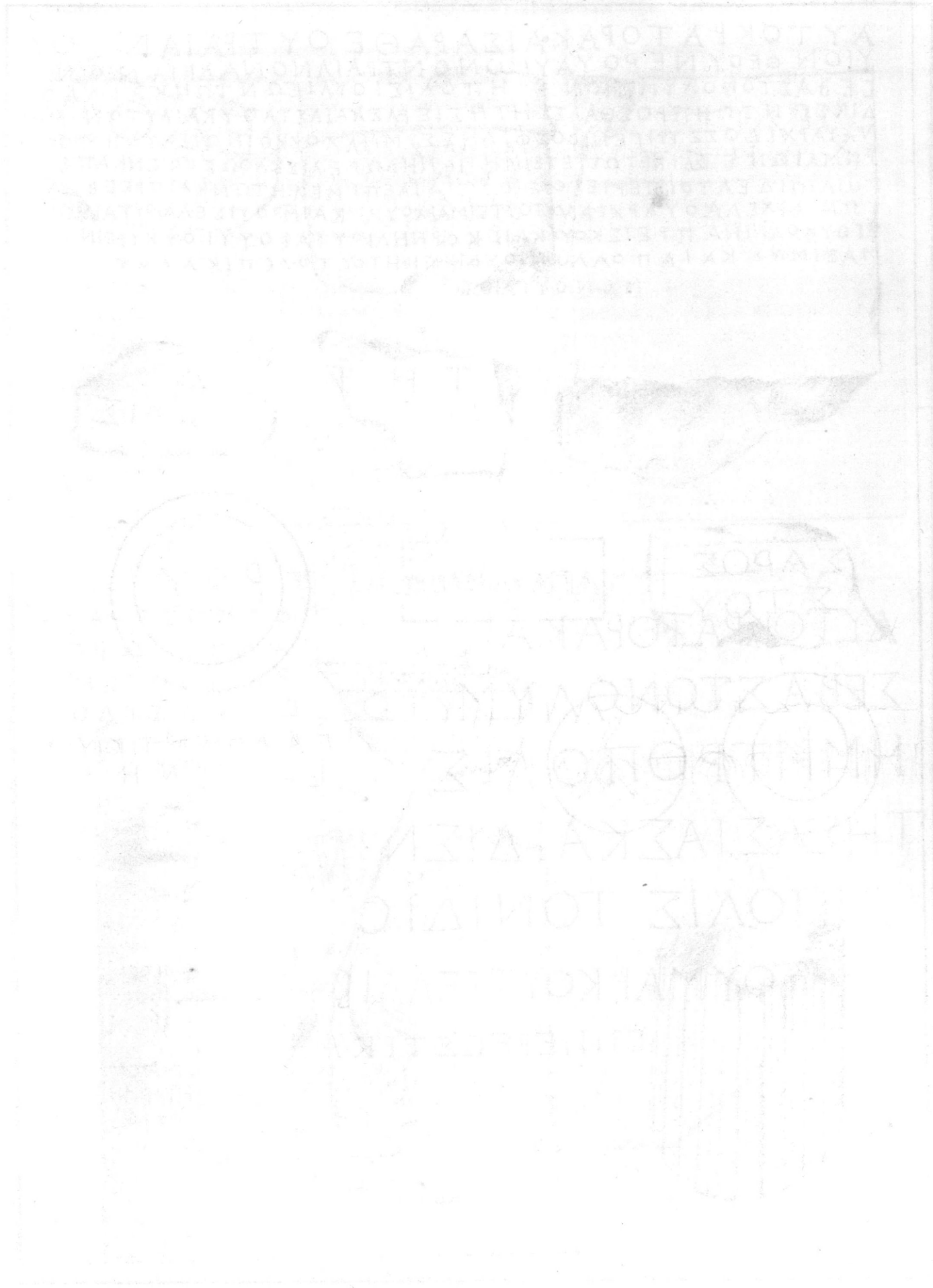

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΚΑΙΣΑΡΑΘΕΟΥΤΡΑΙΑΝΟΥ
 ΥΙΟΝΘΕΟΥΝΕΡΟΥΑΓΙΩΝΟΝΤΡΑΙΑΝΟΝΑΔΡΙΑΝΟΝ
 ΣΕΒΑΣΤΟΝΟΛΥΜΠΙΟΝ, ΗΠΟΛΙΣΙΟΥΛΙΕΩΝΤΩΝΚΑΙΛΑΟ
 ΔΙΚΕΩΝΤΩΝΠΡΟΣΘΑΛΣΣΗΤΗΣΙΕΡΑΣΚΑΙΑΣΥΛΟΥΚΑΙΑΥΤΟΝΟΜΟΥ
 ΝΑΥΑΡΧΙΔΟΣΣΥΝΓΕΝΙΔΟΣΦΙΛΗΣΣΥΜΜΑΧΟΥΚΟΙΝΩΝΟΥΔΗΜΟΥ
 ΡΩΜΑΙΩΝΕΞΑΙΡΕΤΩΣΤΕΤΕΙΜΗΜΕΝΗΔΩΡΕΛΙΣΚΑΘΩΣΚΑΙΕΝΚΑΤΕ
 ΤΩΑΙΩΙΔΕΛΤΟΙΠΕΡΙΕΧΟΥΣΙΝ, ΔΙΑΕΠΙΜΕΛΗΤΩΝΚΑΙΠΡΕΣΒΕΥ
 ΤΩΝΑΡΧΕΛΑΟΥΑΡΧΕΛΑΟΥΤΟΥΤΕΙΜΑΡΧΟΥ, ΚΑΙΜΟΥΙΣΕΛΛΙΟΥΓΑΙΟΥ
 ΥΙΟΥΚΟΛΛΙΝΑΠΡΕΙΣΚΟΥΚΑΙΓΚΟΡΝΗΛΙΟΥΓΑΙΟΥΥΙΟΥΚΥΡΕΙΝΑ
 ΜΑΞΙΜΟΥ, ΚΑΙΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥΔΙΟΓΝΗΤΟΥΤΟΥΕΠΙΚΑΛΟΥ
 ΜΕΝΟΥΓΑΙΟΥ

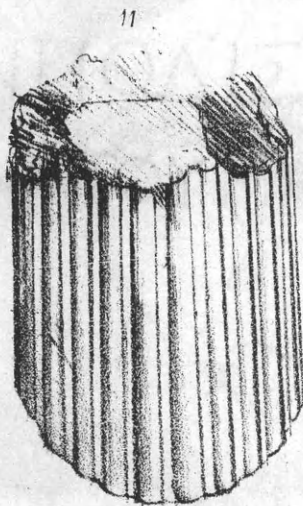
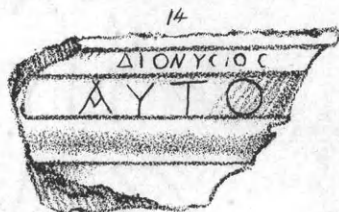
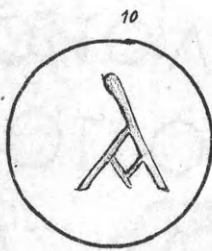
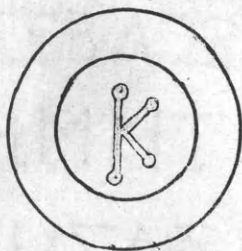
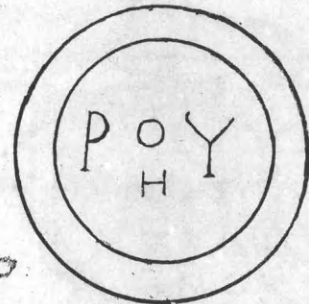
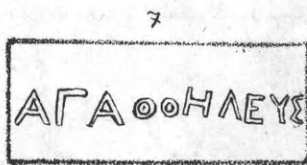
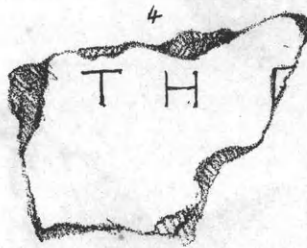
2
 ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΚΑΙ
 ΣΕΒΑΣΤΟΝΟΛΥΜ
 ΗΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
 ΤΗΣΑΣΙΑΣΚΑΙΔΙΣΜ
 ΝΠΟΛΙΣ ΤΟΝΙΔΙΟ
 ΤΟΥΜΑΡΚΟΥΤΙΓΕΛΛΙΟ
 ΕΠΙΕΡΕΩΣΤΙΚΑ

3
 ΦΑΝΟΣΤΡΑΤΗ
 ΑΝΤΙΔΩΡΟΥ
 ΡΑΜΝΟΥΣΙΟΥ
 ΕΥΚΛΕΙΔΟΥ
 ΓΑΡΓΗΤΤΙΟΥ
 ΕΥΝΗ

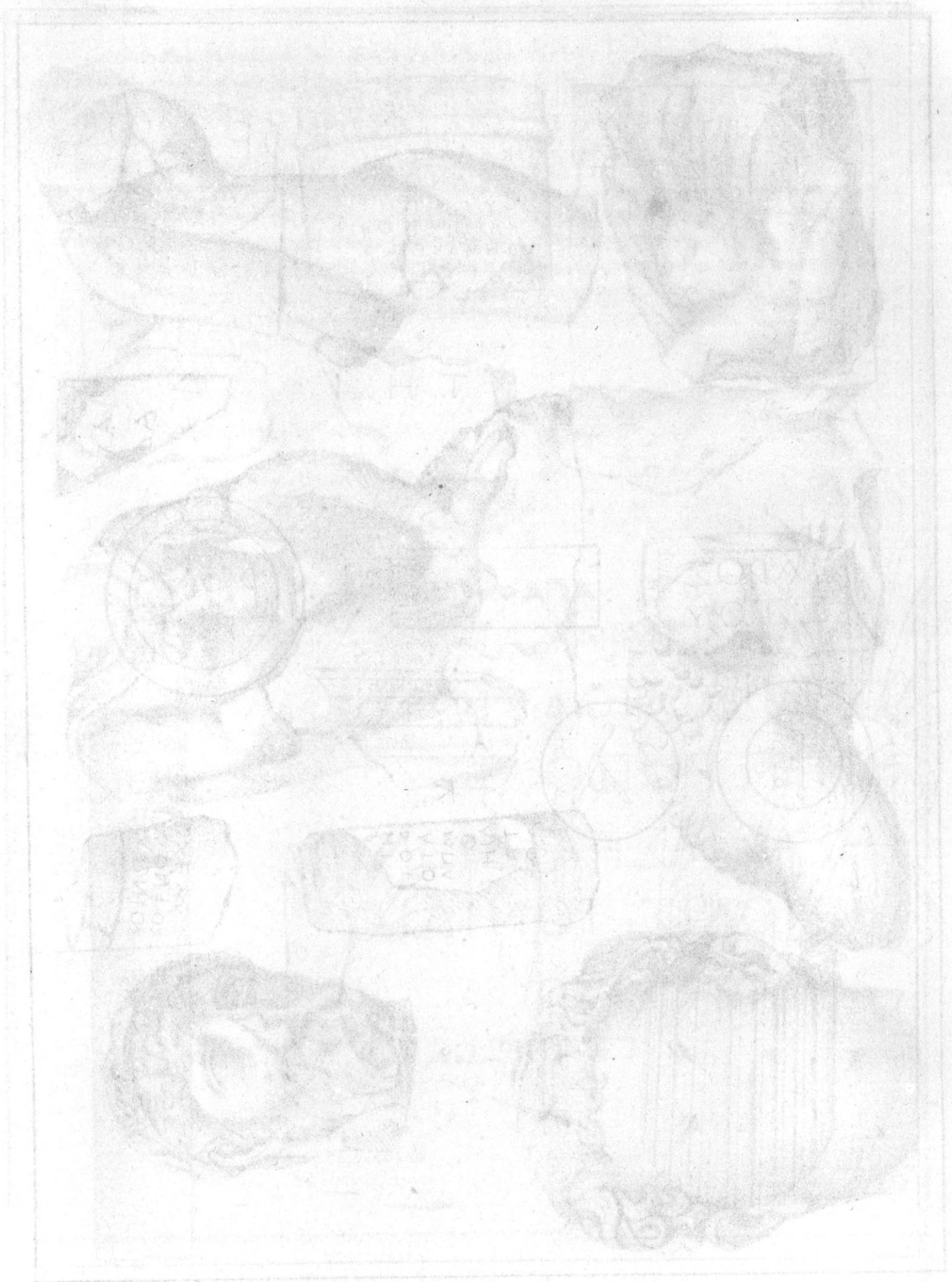
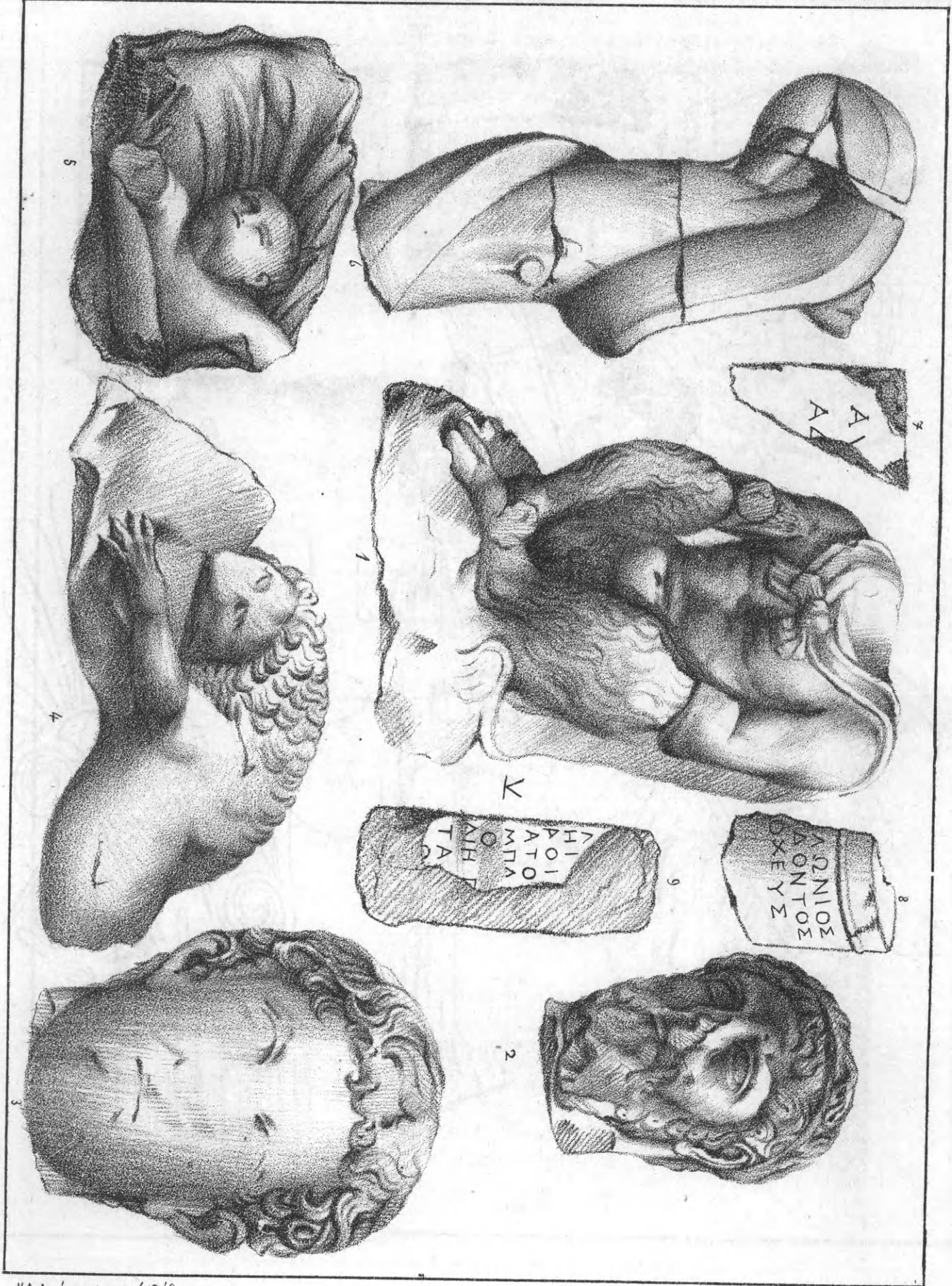

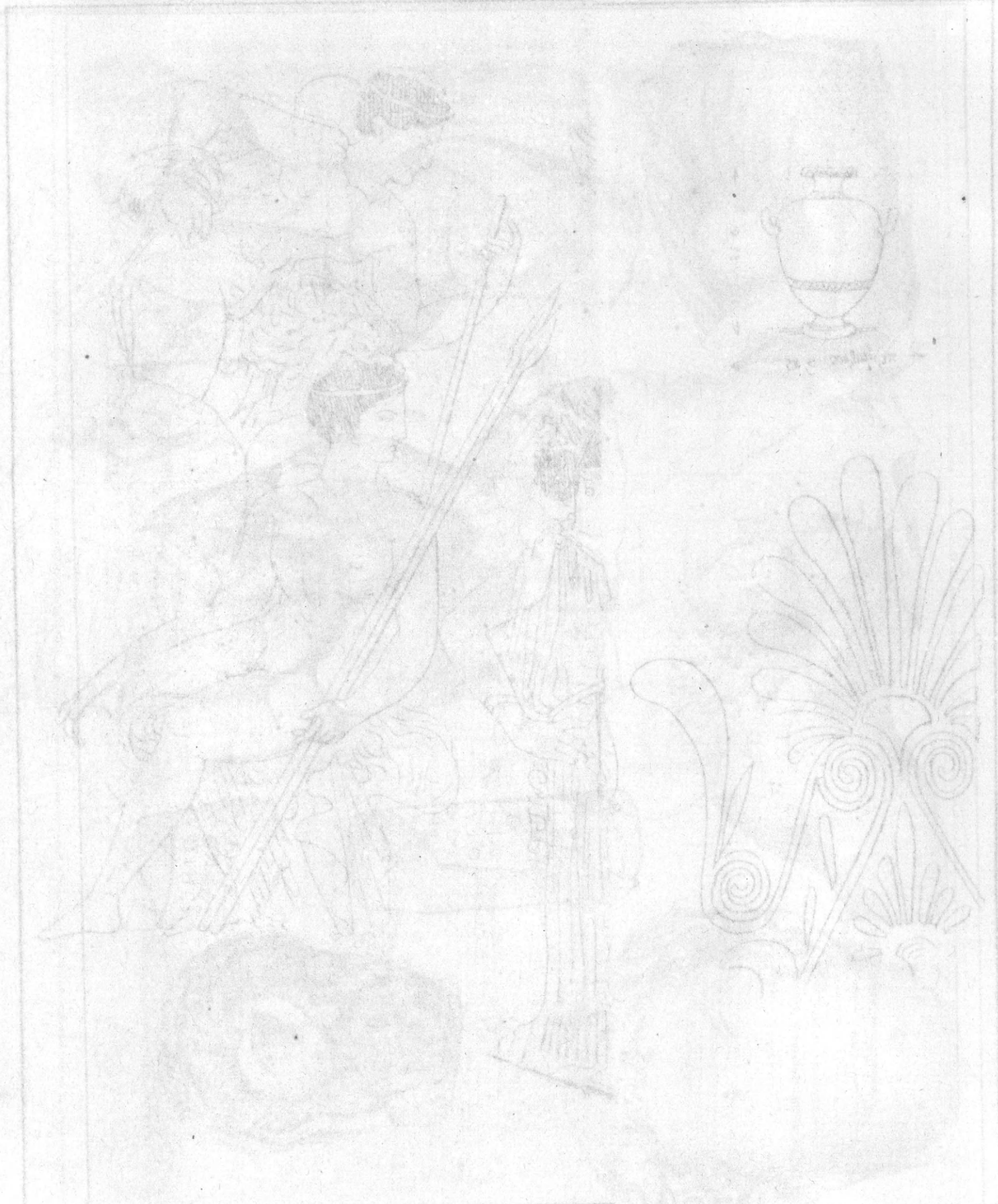
PLATE I

THE ISLANDS OF THE SOUTH PACIFIC

Ἰδ. Δούκας ἐσχ. καὶ ἐλ. 60.

Ἰσ. ἄρχει. ἐσθ.

ATTENZIONE

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

1881

Faint text at the bottom of the page, possibly a signature or date.

ΑΓΓΕΛΙΑ.

ἡ σεβαστὴ κυβέρνησις τοῦ βασιλέως Ὁθωνος, θέλουσα νὰ καταστήσῃ κοινὰς καὶ χρησίμους τῇ ἐπιστήμῃ τὰς ἐν Ἑλλάδι ἀνακαλυφθείσας καὶ ἡμεῖραι ἀνευρισκομένας ἀρχαιότητας, ἀμα δὲ καὶ νὰ τὰς ἐξασφαλίσῃ διὰ παντός ἀπὸ τῆς φθορᾶς διὰ πανομοιότυπου ἐκδόσεως, ἐχορήγησε τὴν ἀναγκαίαν δαπάνην τῇ ἀρχαιολογικῇ ἐταιρίᾳ εἰς ἐκδοσὶν καταλλήλου πρὸς τὸν εἰρημένον σκοπὸν ἀρχαιολογικῆς ἐφημερίδος, τῆς καὶ ἐξήλθαν ἤδη εἰς φῶς τρία τεύχη τὸ τοῦ Ἰανουαρίου, Φεβρουαρίου καὶ Μαρτίου μετὰ δεκατεσσάρων λιθογραφικῶν πινάκων καὶ τινων ξυλογραφημάτων. οὕτω δὲ θὰ ἐξακολουθῇ καὶ τοῦ λοιποῦ κατὰ μῆνα νὰ ἐκδίδηται ἀδιακόπως, μάλιστα ἐλπίζομεν καὶ νὰ βελτιωθῇ, ἐὰν αἱ πρόσοδοι αὐτῆς ἐκ συνδρομῶν τῶν φιλαρχαίων ἢ τῶν φιλοτίμων δημογενῶν ἀυξήσωσι. τό γε νῦν ἔχον ὅμως ὑποσχόμεθα ἐκ τῶν ἐνόντων πόρων παρὰ τῆς σεβαστῆς κυβερνήσεως νὰ παρέχωμεν καθ' ἕκαστον ἔτος τεσσαράκοντα καὶ ὀκτὼ τυπογραφικὰ φύλλα εἰς δώδεκα μηνιαίας διανομὰς, ἐκάστου λιθογραφικοῦ πίνακος ἀντὶ ἡμίσεος τυπογραφικοῦ φύλλου λογιζομένου. ἡ δὲ ἐνιαυσία τιμὴ αὐτῶν ὤρισθη εἰς δραχμὰς εἴκοσι καταβλητέας ἐν Ἀθήναις τῷ ἐπὶ τῇ ἐκδόσει τῆς ἐφημερίδος ταύτης τεταγμένῃ. τοῖς ἑταίροις ὅμως τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐταιρίας δίδεται συγκαταβατικῶς ἀντὶ δώδεκα δραχμῶν, ὡς συντελοῦσι καὶ ἄλλως εἰς διατήρησιν τῆς ἐφημερίδος. μερικωτέρας δὲ εἰδήσεις περὶ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐφημερίδος εὐρίσκει ὁ βουλόμενος ἐν τῷ προλόγῳ τοῦ ἁ τεύχους αὐτῆς· πᾶσα δὲ σχέσις ἀφορῶσα τὰ περὶ αὐτὴν γίνεται διὰ τοῦ ἐνταῦθα ὑπογεγραμμένου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Μαρτίου 1862.

ὁ ἐπὶ τῇ ἐκδόσει

τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐφημερίδος

ΑΘ. Σ. ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΣ, Δρ. Φιλ.

τακτικὸς καθηγητὴς τοῦ πανεπιστημίου Ὁθωνος.